



# GAZETA POMORSKA

10 GR.

Nr. 154 AB

Wtorek, 20 grudnia 1938

Rok 1

Aleksandrów, Kujański, Brodnica, Bydgoszcz, Chełmno, Chełnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Inowrocław, Kartusy, Kościerzyna, Lipce, Nowe-Miasto, Rybnik, Sepolno, Starogard, Świecie, Szubin, Tczew, Toruń, Tuchola, Wąbrzeźno, Wejherowo, Wyrzysk



## Najmiłszy upominek na święta

## To kolekcja papierosów

### Wyniki niedzielnych wyborów do rad miejskich na Pomorzu

#### W Grudziądzu lista gospodarcza OZN 20 mandatów - Str. Nar. 5

**GRUDZIĄDZ** (tel.). Lista gospodarcza O. Z. N. 20 mandatów, Str. Narodowe 5 (9), Z. Z. P. 2 (1), P. P. S. 12 (5), lista p. Mazura 1. — Frekwencja 75%.

**WEJHEROWO** (tel.). Lista gospodarcza O. Z. N. 10 mandatów, Str. Narodowe 11, Niemcy 3 (5). — Frekwencja 82%.

**PUCK** (tel.). Lista gospodarcza O. Z. N. + Z. Z. P. 8 mandatów, Stronictwo Narodowe 4.

**KARTUSY** (tel.). Listy gospodarcze O. Z. N. 9 mandatów, bezpartyjni 1, Str. Nar. 3 (8), Z. Z. P. 2, P. P. S. 1. — Frekwencja 74%.

**Kruszwica** (tel.). Lista gospodarcza O. Z. N. 5 mandatów, Str. Nar. 4, bezpartyjni 2, Str. Pracy 1. — Frekwencja 70%.

**GNIEW**. Lista gospodarcza O. Z. N. 6 mandatów, bezp. 1, Str. Nar. 5 (6). — Frekwencja 84%.

**STAROGARD**. Lista gospod. O. Z. N. 6 mand., Str. Nar. 6 (11), Str. Pracy 12 (7). Frekwencja 82%.

**KOWALEWO**. Lista gospod. O. Z. N. 8 mand., Str. Nar. 4. — Frekwencja 82%.

**NAKŁO**. Lista gospod. O. Z. N. 6, Str. Nar. 4 (5), Z. Z. P. 5, Niemcy bez mand. Frekwencja 82%.

**ŚWIECIE**. Lista gospod. O. Z. N. 5 mand., Str. Narod. 6 (8), P. P. S. 5 (1). — Frekwencja 77%.

**NOWE**. Lista gospod. O. Z. N. 2 mandaty, bezp. 4, Str. Narod. 6, Str. Pracy 3, P. P. S. 2 (3). — Frekwencja 76%.

**WĄBRZEŹNO**. Lista gospod. O. Z. N. 5 mand., Str. Nar. 7, Str. Pracy 4. — Frekwencja 76%.

**GOLUB**. Lista gospod. O. Z. N. 2 mandaty, Str. Narod. 5, Str. Pracy 5. — Frekwencja 81%.

**BRODNICA**. Lista gospod. O. Z. N. 5 mand., Str. Narod. 8, P. P. S. 3 (0). —

**GÓRZNO**. Lista gospodarcza O. Z. N. 5 mandatów, Str. Narod. 7, Stronictwo Pracy 0 (1).

**BYDGOSZCZ**. Lista gospod. O. Z. N. 7 mand., Str. Narod. 15, Str. Pracy 10, Z. Z. P. 3, Chr. Zw. Zaw. 5, P. P. S. 6 (0). — Frekwencja 59%.

**CHELMNO**. Lista gospod. O. Z. N. 5 mand., Str. Narod. 10, Str. Pracy 8, P. P. S. 1 (2). — Frekwencja 77%.

**INOWROCLAW**. Lista gospod. O. Z. N. 4 mand., Str. Narod. 14, P. P. S. 14.

**Toruń**. Lista gospod. O. Z. N. 12 mandatów, Str. Nar. 26, Str. Pracy 5, P. P. S. 5. — Frekwencja 57%.

**PELPLIN**. Lista gospod. O. Z. N. 3 mand., bezp. 1, Str. Narod. 7, Z. Z. P. 1. — Frekwencja 85%.

**LUBAWA**. Lista gospod. O. Z. N. 6 mand., Str. Narod. 7, P. P. S. 3.

**NOWEMIASTO**. Brak jeszcze ściślejszych wiadomości.

Uwaga: w nawiasach liczby z poprzednich wyborów.

W Toruniu większość w Radzie Miejskiej zdobyło Stronictwo Narodowe; poza Toruniem w wielu miastach stronictwo to albo się cofnęło albo zatrzymało mniej więcej stan posiadania.

W Grudziądzu S. N. spadło z 9-ciu mandatów na 5, w aKrtuzach 8 na 3,

w Starogardzie z 11 na 6, tracąc mandaty na rzecz Str. Pracy, które powiększyło tam swój stan posiadania z 7 na 12 mandatów.

W Świeciu Str. Nar. straciło 2 mandaty (z 8-miu na 6).

Z powyższego wynika, że sukces Str.

Nar. w Toruniu ma jedynie charakter lokalny. Str. Pracy pozostało zupełnie bez mandatu w Inowrocławiu, gdy tymczasem socjaliści zdobyli tam aż 14 mandatów.

Podkreślić należy również znaczne zmniejszenie się ilości mandatów niemieckich. W Grudziądzu Niemcy nie uzyskali ani jednego mandatu, w Wejherowie zmniejszyli swój stan posiadania z 5-ciu na 3, w Bydgoszczy z 2-oh na 1, w Wejherowie z 5-ciu na 3, w Nakle zaś nie uzyskali ani jednego mandatu. Fakt ten świadczy o czystopolskim charakterze ludności Pomorza.

Wybory samorządowe raz jeszcze potwierdziły czystość atmosfery politycznej. W czasach dzisiejszych możemy być naprawdę dumni, że w Polsce potrafimy przeprowadzać wybory w idealnej atmosferze, gdzie jakiegokolwiek protesty stają się pojęciem nieznanym.

Słusznie też Obóz Zjednoczenia Narodowego pozostawił bieg wyborów raczej wolnej grze sił, upatrując swoje zwycięstwo nie w rozplomieniu nienawiści między poszczególnymi ugrupowaniami, a w położeniu nacisku na dobór ludzi fachowych i zdolnych do kierowania gospodarką miejską. Trzeba przyznać, że polityka ta daleko bardziej przyczyniła się do skonsolidowania społeczeństwa, aniżeli nie przebierająca w środkach walka wyborcza.

Dlatego właśnie O Z N nie brał udziału w wyborach pod własną firmą, a zmierzał w kierunku tworzenia list konsolidacyjnych. Z drugiej strony zaś z przyjemnością stwierdzamy, że na listach wyborczych bez względu na barwy partyjne znalazł się minimalny procent „zawodowych polityków”. Dzięki temu wybory samorządowe straciły, mimo usiłowań tej, czy owej partii swe znaczenie partyjno-polityczne.

Nowe rady miejskie wobec dużego ruchu inwestycyjnego w całym kraju mają przed sobą poważne zadania do spełnienia, dlatego ich pracę obserwować będziemy nie tylko z życzliwością, ale i na miarę aktualnych potrzeb miejskich.

W następnym numerze wybory niedzielne w miastach pomorskich omówimy szerzej.

### Zwycięstwo list gospodarczych OZN w stolicy i Krakowie

**WARSZAWA** (tel. wł.). Wybory do rad miejskich odbyły się w niedzielę ogółem w 57 miastach na terenie woj. pomorskiego, poznańskiego, krakowskiego oraz w Warszawie i Łodzi.

#### W WOJEW. POZNAŃSKIM

na 15 miast na czele z Poznaniem wyniki wyborów są na podstawie prowizorycznych obliczeń jak następuje:

1) listy gospodarcze OZN i innych ugrupowań gospodarczych i zawodowych o charakterze apolitycznym uzyskały 117 mandatów.

- 2) Str. Narod. — 153 mandaty,
- 3) Str. Pracy — 5 mandatów,
- 4) PPS — 9 mandatów,
- 5) Niemcy — 1 mandat.

#### W WARSZAWIE:

- 1) listy gospodarcze OZN — 39 mand.
- 2) Str. Narodowe — 11 mandatów,
- 3) PPS — 27 mandatów,
- 4) Narodowo-radyczny Komitet Wyborczy — 4 mandaty,
- 5) Żydzi (Bund) — 16 mandatów,

6) inne żydowskie ugrupowania — 3 mandaty.

#### W KRAKOWIE:

- 1) Chrześc. Narod. Front Samorz. i Blok Katol. — 23 mandaty,
- 2) Str. Narodowe — 12 mandatów,
- 3) PPS — 23 mandaty,
- 4) Żydzi: a) syjoniści — 10 mandatów, b) dzicy — 4 mandaty.

#### W ŁODZI:

- 1) listy gospod. OZN — 12 mandatów,
- 2) PPS — 32 mandaty,
- 3) Str. Narod. — 18 mandatów,
- 4) Niemcy — 5 mandatów,
- 5) Żydzi: a) Bund — 11 mandatów, b) Aguda — 3 mandaty, c) syjoniści — 3 mandaty.

#### W POZNANIU:

- 1) listy gospod. OZN — 19 mandatów,
- 2) Str. Narod. — 52 mandaty,
- 3) PPS — 1 mandat.

Z pozostałych miast brak jeszcze wiadomości o wynikach wyborów.

### Praga pragnie dobrych stosunków sąsiedzkich z Polską

**PRAGA**. Powołując się na komunikat P.A.T w sprawie aide-memoire, złożonego dn. 16 grudnia przez charge d'affaires R. P. czesko-słowackiemu ministrowi spraw zagranicznych — czesko-słowackie biuro prasowe stwierdza, że okoliczności, na które wskazuje aide-memoire rządu polskiego, będą przedmiotem szczegółowego i najbardziej surowego dochodzenia. Rząd czesko-słowacki przez usta prezesa rady ministrów i ministra spraw zagranicznych stwierdza ponownie, iż pragnie poczynić lojalne i szczere wysiłki, aby osiągnąć dobre stosunki ze wszystkimi sąsiadami, a więc także z Polską, podkreślając zarazem, że na terytorium Czechosłowacji nie będzie tolerowana żadna akcja irredentystyczna, skierowana przeciwko jakemukolwiek obcemu państwu, a więc tym samym i przeciwko Polsce.

### Monstrancja w ręku zuchwałych włamywaczy

#### Jeszcze jeden napad bandycki na plebanie w powiecie tczewskim

Wczoraj donosiliśmy o zuchwałym włamaniu z bronią w ręku do plebanii ks. proboszcza Piechowskiego w Lubiszewie w pow. tczewskim. Jak wiadomo, bandyci zdołali zbiec. Dzisiaj mamy do zanotowania drugi napad bandycki na inną plebanie w powiecie tczewskim.

Następnej nocy po napadzie w Lubiszewie trzech bandyci włamali się z bronią w ręku do plebanii ks. proboszcza Bystronia w Swarzędzie. Bandyci starorzowali kapłana i skradli pod groźbą rewolwerów 50 zł gotówki, zegarek i monstrancję. Przed opuszczeniem ple-

### Otwarcie mostu Legionów pod Plockiem

Wczoraj odbyło się uroczyste otwarcie nowego mostu przez Wisłę pod Plockiem. Otwarcia dokonał p. min. Ulrych Nowy most otrzymał imię „Mostu Legionów”.

bandii włamywacze oddali zegarek jako mało wartościowy, a monstrancję porzucili w polu podczas pościgu, który natychmiast zorganizowano. Dalsze dochodzenia w toku.



# Jak policja gdańska aresztowała Szulcową i wywiozła jej dzieci

„Nienawistne wystąpienia przeciw Gdańskowi” — oto tytuł, jakim opatrzona niemiecka prasa gdańska zdecydowane stanowisko prasy polskiej w sprawie aresztowania Szulcowej i przytrzymywania jej dziesięcioro dzieci. Tymczasem dzisiaj już wiadomo w pełni, że rzeczywistość potwierdza całkowicie stanowisko polskie.

Jak się okazuje, 12 bm. wieczorem do mieszkania Szulcowej w Elganowie przybyło kilku żandarmów wraz z urzędowo przydanym jej doradcą, zabierając Polkę do żandarmerii miejscowego Maesera. W międzyczasie ubrano dzieci i bez zobaczenia i pożegnania się z matką wywieziono do Gdańska.

Szulcowej powiedziano, że o ile będzie krzyżać lub wołać pomocy, nie będzie mogła nawet pójść do domu ubrać się, po czym samochodem przewieziona została do przydzium policji w Gdańsku. Tutaj umieszczono ją w celi więziennej, nie przesłuchując jej ani komunikując, za co została aresztowana. Dopiero drugiego dnia doręczono jej pismo Landrata powiatu Gdańskie Wyżyna, z którego wynika, że została umieszczona w areszcie ochronnym, i że przysługuje jej od tego odwołanie do Senatu. **Przygnębiona kobieta nie wiedząc co się dzieje z jej dziećmi złożyła pisemne oświadczenie, że zgadza się na wszystko, aby tylko mogła być uwolniona.**

Dnia 17 grudnia zaprowadzono Szulcową do Senatu, gdzie zapytano się jej, czy podtrzymuje złożone odwołanie, a po odebraniu pozytywnej odpowiedzi skierowano ją znów do celi więziennej. Wkrótce potem Szulcowa została zwolniona z aresztu. Do Elganowa samochodem odwiózł ją b. kierownik szkoły, niejaki Langrock, m. in. zawodowo zajmujący się agitacją wśród rodziców polskich. Namawiano także Szulcową, aby wyjechała na 4 tygodnie z Gdańska na odpoczynek oraz wypytywano ją, gdzie przebywa córka Monika, na co jednak nie udzieliła odpowiedzi.

**Przy zaburzeniach żołądkowo-jelitowych, zwłaszcza, gdy przewód pokarmowy przeludowany jest jedzeniem i napojami, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa jest prawdziwym dobrodziejstwem. Kąpielcie Waszego lekarza. (11683)**

## Pełnomocnictwa dla rządu i prezydenta w Czechosłowacji

**PRAGA.** W czechosłowackim dzienniku ustaw i rozporządzeń ogłoszono ustawy o pełnomocnictwach prezydenta i rządu centralnego. Przepisy o pełnomocnictwach dla rządu wchodzi w życie z dniem 17 bm., przepisy zaś o pełnomocnictwach dla prezydenta republiki z dniem ukonstytuowania się sejmu słowackiego.

## Rumunia sfinansuje emigrację 150 tys. Żydów

**RZYM.** Korespondent Agencji Stefani donosi z Bukaresztu: Władze rumuńskie nawiązały rokowania z organizacjami żydowskimi w Rumunii w sprawie zrealizowania rządowych projektów, dotyczących emigracji Żydów, zamieszkałych w Rumunii od czasu końca wojny światowej. W grę wchodzi emigracja 150 tys. żydów. Władze rumuńskie mają oddać do dyspozycji organizacji żydowskich fundusze, potrzebne emigrantom, oraz pokryć ich koszty podróży.

## Bandy Wołoszyna nadal terroryzują ludność

**BUDAPESZT.** Na Rusi Podkarpackiej bandy, zorganizowane przez rząd Wołoszyna, stosują coraz ostrzejszy terror w stosunku do miejscowej ludności. Na rzecz zwolenników Wołoszyna zwalniają się z posad, urzędników Karpatorusinów, Słowaków, a nawet Czechów — bez względu na to, że wojska czeskie współdziałają z bandami terrorystycznymi Wołoszyna. Ze względu na ferment, rozwijający się w wojsku, dowódcą wojsk czeskosłowackich gen. Svatek zmuszony był wydać rozkaz rozbrojenia żołnierzy karpatoruskich. Na miejsce ich przybyły pułki czeskie z Moraw.

Szulcowej obiecywano oczywiście pomoc materialną i opiekę nad dziećmi, z którymi jednak nie widziała się ona od 12 bm. i które przebywają nadal w sierocińcu niemieckim w Starym Szottlandzie.

Szulcową umieszczono w areszcie ochronnym na podstawie paragr. 4 rozporządzenia o policji, przewidującego areszt taki w wypadku, gdy bezpieczeństwo aresztowanej osoby lub też dobra ogólnego czy państwa są zagrożone.

Agnieszka Szulcowa, z domu Bała-

chowska, której ojciec po dziś dzień zamieszkuje w Czarnocinie koło Skarszew (powiat Kartuzy), jest Polką i Polką i zostanie bez względu na to, co w warunkach i okolicznościach specjalnych podpisała w areszcie gdańskiego przydzium policji.

Wyrażamy nadzieję, że władze polskie zajmą się nadal energicznie tą sprawą i że znajdą zdecydowane sposoby na skłonienie kompetentnych czynników gdańskich do zaprzestania tego rodzaju „metod” w walce z polskością.



Święta za pasem! Już czas kupić

**WÓDKI I LIKIERY**

„Reklama Kłosa”  
Warszawska

## Bezustanne napady bojówek czeskich na Polaków

**MOR. OSTRAWA.** W ciągu ostatnich kilku nocy zorganizowane oddziały czeskich uchodźców z terenów, zwróconych Polsce, dokonały w Radwanicach pow. frydeckiego napada na mieszkania tamtejszych Polaków, obywateli czechosłowackich, pracujących dotychczas na kopalni „Ludwik”, leżącej w pobliżu granicy polskiej. W domach powybijano szyby, poniszczono płoty i ogrodzenia. Na kopalni codziennie niemal dochodzi do pobicia pracujących górników-Polaków. Miejscowa policja i żandarmeria, do której napadnięci udają się po pomoc, żąda wskazania sprawców, w przeciwnym razie odmawiając wszelkiej opieki.

## Święta Bożego Narodzenia w Cartagenie spędzi „Dar Pomorza”

Statek szkolny „Dar Pomorza” opuścił port Mayaguez na Porto Rico w dniu 17 st. i udał się w dalszą drogę do Cartageny (Columbia).

W niedzielę w południe „Dar Pomorza” znajdował się w pozycji geograficznej 16 st. 51 min. szerokości północnej 108 st. 58 min. długości zachodniej. Na statku wszystko w porządku. Kapitan statku w imieniu załogi przesłał p. ministrowi przemysłu i handlu oraz departamentowi morskie-

mu serdeczne podziękowanie za pamięć, życząc jednocześnie Wesołych Świąt i Nowego Roku.

Odległość od Mayaguez do Cartageny wynosi 700 mil. „Dar Pomorza” przybędzie tam 21 bm. i zatrzyma się 8-9 dni, spędzając święta Bożego Narodzenia. Sylwestra i Nowy Rok spędzi „Dar Pomorza” w drodze na Jamajkę (Port Kingston), gdzie zatrzyma się dla ćwiczeń na 3 tygodnie.

## Ruś Podkarpacka będzie również tematem rozmów włosko-węgierskich w Budapeszcie

**BUDAPESZT.** Przybył tu włoski minister spr. zagr. hr. Ciano, powitany uroczysto na udekorowanym kwiatami i chorągiewkami o barwach włoskich i węgierskich dworcu przez przedstawiciela regenta.

**RZYM.** „Corriere della Sera” w korespondencji z Budapesztu donosi, że

w przeddzień wizyty Ciano opinia Węgier śledzi ze szczególnym zainteresowaniem rozwój sytuacji na Rusi Podkarpaczej. Obok stosunków z Polską, Rumunią i Jugosławią, rozmowy budapeszteńskie obejmą również problem Rusi Podkarpaczej.

## Cała Europa w kleszczach mrozu

Wczoraj zanotowano o godz. 8 rano:

w Moskwie	— 48 st. C.
w Tatrach	— 24 st. C.
na Wileńszczyźnie	— 22 st. C.
w Lwowie	— 20 st. C.
w Warszawie	— 19 st. C.
w Krakowie	— 18 st. C.
w Toruniu	— 18 st. C.
w Gdyni i Pucku	— 24 st. C.
w Wiedniu	— 15 st. C.
w Paryżu	— 6 st. C.
w Londynie	— 4 st. C.
w Trieście	— 5 st. C.

Według zapowiedzi PIM'a, aż do świąt Bożego Narodzenia nie należy się spodziewać ocieplenia. W najbliższych dniach temperatura może się raczej jeszcze o kilka stopni obniżyć. Na ogół jednak sytuację uważać można za trwałą.

## Przerwana komunikacja między Świeciem i Chełmem.

Wisła zamarzała na całej szerokości pod Toruniem oraz między Silnem i Fordonem. Komunikacja promem między Świeciem i Chełmem została przerwana. Komunikacja kołowa między tymi miastami, odległymi od siebie o 10 km, odbywa się przez Fordon albo Grudziądz z nakładaniem kilkudziesięciu kilometrów.

## Statki w okowach lodu

W drodze do portu w Brdyńszczyźnie zostały zaskoczone na Wiśle przez mróz i zamknię-

te wśród lodów na środku Wisły 2 statki „Vistuli” — „Saturn” i „Atlantyk” oraz 3 statki Lloydu Bydgoskiego.

W ujściu Wdy do Wisły pod Świeciem schroniły się 24 berlinki z ładunkiem.

## Zakłócenia w komunikacji kolejowej

Mrozy powodują także liczne zakłócenia w komunikacji kolejowej. Pociągi dalekobieżne z Warszawy i Krakowa przychodzą na Pomorze ze znacznym opóźnieniem. Wczoraj pociąg z Warszawy przybył do Torunia z opóźnieniem ok. 2 godzin 30 min. Pociąg z Krakowa do Bydgoszczy przybył z półtoragodzinnym opóźnieniem.

## Zima także we Włoszech.

**MEDIOLAN.** Również w północnych Włoszech zapanowała sroga zima. W niedzielę wynosiła temperatura w Udine 5 stopni C poniżej zera, w Tarvis — 7 st. C a w dolinach alpejskich Friulu nawet — 15 st. C. W Trieście w ciągu ostatnich 24 godzin nastąpiło obniżenie temperatury o 20 st. C, a w niedzielę rano termometr wskazywał — 5 st. C.

## —48 st. C. w Moskwie.

**MOSKWA.** W niedzielę w godzinach rannych termometry w Moskwie wskazywały —48 st. C. W ciągu niedzieli zanotowano 97 wypadków ciężkich obrażeń wywołanych odmrożeniem ciała.

## Zgon prezesa Polskiej Akademii Umiejętności s. p. dr. Stanisława Wróblewskiego

**WARSZAWA.** W niedzielę zmarł nagle w Warszawie w 70-tym roku życia prezes Polskiej Akademii Umiejętności, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Stanisław Wróblewski, b. prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa, jeden z najwybitniejszych współczesnych znawców prawa rzymskiego, autor wielu dzieł naukowych.

## W drodze do Gdyni statek szwedzki wpadł na skały podwodne

**SZTOKHOLM.** Statek „Marieholm”, należący do „Svenska Amerika Linjen”, utrzymujący regularną komunikację na linii Gdynia—Sztokholm, najechał w niedzielę o północy na skały podwodne pod Yaxholm. „Marieholm” z dużymi trudnościami powrócił do portu w Sztokholmie. Pasażerowie i ładunek odjadą dziś wieczorem statkiem „Kastelholm”. Na pokładzie „Marieholm” w czasie awarii znajdował się wśród pasażerów lektor języka polskiego na uniwersytecie w Upsale.

## Zywa pochodnia w dancngu bukareszteńskim

**BUKARESZT.** W jednym z nocnych dancingów Bukaresztu wydarzył się wypadek, który wywarł wielkie wrażenie w szerokich kołach stolicy Rumunii. Kuzynka znanego polityka rumuńskiego panna Lahovary zapalając papierosa przez nieostrożność podpaliła własną suknię, która pomimo natychmiastowej pomocy obecnych cała została objęta płomieniami. Ciężko poparzoną p. Lahovary odwieziono do szpitala.

## 7 ofiar katastrofy lotniczej Samolot zabił troje dzieci

**BOLONIA.** W okolicy miasta Cesena spadł z niewiadomych przyczyn samolot wojskowy. Samolot, spadając, zabił troje bawiących się na drodze dzieci, po czym stanął w płomieniach. Złożona z 4 osób załoga zginęła.

## Powstanie „złotych koszul” w Meksyku

**SANT ANTONIO.** Według wiadomości, nadchodzących z pogranicza, w Meksyku wybuchło powstanie, zorganizowane przez partię „złotych koszul” — ugrupowanie o tendencjach faszystowskich. W czasie starć poległo podobno 30 osób.

## Koncentracja wojsk sowieckich

**TOKIO.** Dowódca jednej z grup wojska japońskiego, która brała udział w walkach pod Czang-Ku-Feng oświadczył, iż na granicy mandzurskiej odbywa się poważne skoncentrowanie wojsk sowieckich.

## Niszczycielski wyiew

7 000 ton płynnej melasy i krezotu

**BRUKSELA.** W porcie Zeebrugge pękł olbrzymi zbiornik, zawierający 4.200 ton płynnej melasy. Spiętrzone fale cieczy rozlały się błyskawicznie, wywracając drugi zbiornik melasy o zawartości 2.200 ton oraz zbiornik, zawierający 550 ton krezotu. Fale połączonych płynów zwały następnie mur instalacji koksowych oraz kilka wagonów z koksem. Zachodzi obawa, iż miasto zostanie pozbawione dopływu gazu. Wypadek nastąpił — jak się zdaje — skutkiem gwałtownego spadku temperatury, która spowodowała skrócenie się zbiorników przy jednoczesnym zachowaniu objętości ich zawartości. Wyrządzone szkody wynoszą kilkanaście milionów franków.

## Zuchwały napad w pociągu rumuńskim

**CZERNIOWCE.** Dwaj kupcy rumuńscy z miasta Buzau, zostali napadnięci w czasie jazdy pociągiem przez bandytów, którzy obrabowali ich całkowicie z gotówki w wysokości 300.000 lei, następnie wyrzucili obydwóch z pociągu pomiędzy Buzau a Gala-cem. Jeden z nich poniósł śmierć na miejscu, drugi zaś walczy ze śmiercią.

## Psy rozszarpały żebraczkę

**CZERNIOWCE.** W miejscowości Gura Ocnița zdziczałe psy spuszczone w nocy z łańcucha rozszarpały 73-letnią żebraczkę.



# Wielkie prace i zadania oświaty pozaszkolnej

## Trzydniowa konferencja w sprawie oświaty pozaszkolnej na Wielkim Pomorzu

Pod przewodnictwem Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego p. dr. A. Ryniewicza odbyła się w Toruniu w dniach 5, 6, i 7. XII. konferencja poświęcona sprawom oświaty pozaszkolnej na terenie Wielkiego Pomorza.

Prócz inspektorów szkolnych i instruktorów oświaty pozaszkolnej z całego Pomorza w konferencji udział wzięli: Naczelnik Wydziału Oświaty Pozaszkolnej p. A. Konewka i p. wizytator J. Dec — jako przedstawiciele Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, p. naczelnik S. Cichalewski jako delegat pana Wojewody Pomorskiego, pp.: kpt. W. Nowobilski i kpt. M. Mieczysławski jako delegaci D. O. K. VIII, p. kpt. J. Rusch z Okręgowego Urzędu W. F. i P. W., ks. prałat A. Ziemiński, ks. prob. M. Skonieczny, ks. M. Chwilowicz, ks. J. Krystosik jako delegaci Kurii Biskupiej w Pelplinie, Gniewie, Włocławku i Płocku, prezosi organizacji nauczycielskich, delegat Pomorskiej Izby Rolniczej, przedstawiciele polskich instytucji oświatowych w Gdańsku oraz Polskiego Związku Zachodniego. Nad to w obradach uczestniczyli pp.: naczelnicy wydziałów, wizytatorzy i instruktorzy o. p. z Kuratorium O. S. Pom.

Otwierając konferencję i witając zebranych pan kurator między innymi podkreślił, że obecność na tej urzędowej konferencji, poza przedstawicielami państwowych władz wojskowych i administracyjnych, także dużej liczby przedstawicieli duchowieństwa i dobrowolnych organizacji

społecznych, nie jest tylko aktem kurtuazji ani przypadkiem. Wynika to z odrębnego charakteru oświaty pozaszkolnej. Jeżeli w innych działach swej pracy władze szkolne same są czynnikami i kierowniczym i wykonawczym, to w tej właśnie dziedzinie oświaty pozaszkolnej najważniejszym czynnikiem wykonawczym jest samo społeczeństwo. Dlatego — obecność przedstawicieli tego społeczeństwa, ich opinie i uwagi mają dla Kuratorium wielką wagę.

Szczególnej doniosłości prace te nabierają ostatnio także i z tego względu, że obejmują coraz szersze rzesze młodzieży przedpoborowej i podnosząc je na wyższy poziom moralny i umysłowy, prace te przyczyniają się do podniesienia obronności państwa.

Pan kurator podziękował wszystkim reprezentowanym czynnikiem za tak harmonijną współpracę w roku ubiegłym i wyraził przekonanie, że nowy rok szkolny dzięki tak pięknie zrealizowanej koordynacji da nie mniej pozytywne wyniki, niż rok ubiegły.

W imieniu Pana Wojewody Pomorskiego p. ministra Wł. Raczkiewicza, który z powodu nieobecności w Toruniu, nie mógł

osobiście przybyć na konferencję, p. nac. S. Cichalewski witając uczestników konferencji zaznaczył, że p. Wojewoda żywo interesuje się akcją kształcenia przedpoborowych i polecił mu w gorących słowach podziękować nauczycielstwu za ogromną, poważną pracę, która wydała bogaty plon. Równocześnie prosił o kontynuowanie pracy, która dla przyszłości Polski, a szczególnie Wielkiego Pomorza jest bardzo ważną. Ze strony administracji Pan Naczelnik przyrzekł najdalej idącą pomoc.

Trzydniowe, bogate w treść obrady, poświęcone były głównie omówieniu wyników pracy w ubiegłym roku szkolnym i ustaleniu wytycznych we wszystkich dziedzinach pracy na rok bieżący. Nad to, — pracowano także zagadnienia specjalne, jak: zagadnienia regionalne na Pomorzu, zagadnienie spółdzielczości na Pomorzu, akcja teatralno-spiewacza, współpraca z organizacjami społecznymi, wyzyskanie w pracy oświatowej czasopisma „Straż nad Wisłą”, radioorganizacja placówek oświatowych i inne.

Popołudnie drugiego dnia poświęcono na hospitację kursów przysposobienia oświatowego przedpoborowych do obrony narodowej w Toruniu.

Z okazji zjazdu odbyło się także uroczyste przedstawienie w Teatrze Ziemi Pomorskiej sztuki p. t. „Rozum i Wiara”. Przed rozpoczęciem widowiska Pan Kurator wygłosił ze sceny słowo wstępne, w którym w głęboki sposób wykażal ideową łączność jaka zachodzi pomiędzy problemami, poruszonymi w wystawianej sztuce, a tymi jakie mają realizować w życiu codziennym pracownicy oświatowi.

Wygłoszone w pierwszym dniu obrad sprawozdania, poparte bogatym materiałem statystycznym, wykazały bardzo poważne wyniki na wszystkich odcinkach pracy oświatowej. Z placówek oświaty pozaszkolnej, prowadzonych przez władze szkolne i nauczycielstwo korzystało bezpośrednio około 40.000 osób, głównie młodzieży. Na pierwszy plan wybiły się Kursy Przeposobienia Oświatowego Przedpoborowych do Obrony Narodowej. Akcja ta miała charakter powszechny i obejmowała trzy roczniki przedpoborowych. Ogółem prowadzono 1039 kursów na które uczęszczało ponad 23.000 przedpoborowych.

Z innych form pracy można wymienić 143 kursów wieczorowych dokształcających, 22 szkół wieczorowych, 41 uniwersytetów niedzielnych, 11 uniwersytetów powszechnych, 700 świetlic, 300 zespołów teatru amatorskiego, które zorganizowały blisko 2000 imprez, 350 chórów ludowych, 1.385 bibliotek oświatowych, które wypożyczyły ogółem blisko 800.000 książek; prócz tego w szeregu miast pomorskich zorganizowano większe imprezy artystyczno - kulturalne, organizowano i popierano akcję krajoznawczo-wycieczkową i przeszkolono kilka set pracownikó oświatowych na wielu konferencjach i kursach.

Ogromnej tej pracy na wszystkich niemal odcinkach życia kulturalno - oświatowego dokonano przy bardzo małych środkach finansowych, dostarczonych w pierwszym rzędzie przez samorząd i państwo. Dla przykładu można podać, że przeszkolenie jednego uczestnika kursu dla przedpoborowych kosztowało przeciętnie zaledwie 1.30 zł rocznie z uwzględnieniem wydatków na podręczniki, zeszyty, ołówki, ogrzewanie i oświetlenie sal i t. d.

W ten sposób oświata pozaszkolna przy minimalnych środkach finansowych spełnia ogromnie doniosłą rolę kulturalną, oświatową i wychowawczą, pożyteczną dla społeczeństwa, konieczną dla państwa.

### Historyczne i wykwiłtne

preparaty kosmetyczne stosowane do podkreślenia urody, jako to: róż, kredki do warg, ołówki do brwi i paznokci, lakiery itp. w licznych odcieniach — poleca fabryka lekarsko-kosmetycznych preparatów „MIRACULUM”.



Nowy minister spraw zagranicznych Finlandii wydawca Eljas Erko.

## Przebieg prasy Kłajpeda po wyborach

„Polska Zbrojna” wskazuje na polityczną wymowę wyborów, dokonanych ostatnio do sejmiku kłajpedzkiego:

„Na niemiecką listę głosowało 87,3 proc. wyborców, na litewską padło 12,7 proc. Wynik taki daje niewielki przyrost głosów niemieckich, nie w takim jednak stopniu, by mogli radykalnie zmienić oblicze sejmiku, w którym i dotąd Niemcy posiadali przynajmniej przewagę. W ostatnim na ich 24 posłów, zasiadało — 5 litewskich, obecnie przewiduje się 24 mandaty dla Niemców, zaś 4 mandaty dla Litwinów.

Wynik wyborów kłajpedzkich nie ma więc charakteru plebiscytu tego okręgu, wypowiadającego się bezapelacyjnie na rzecz Niemiec, o jakim Niemcy kłajpedzcy marzyli w okresie przedwyborczym. Wewnętrzny układ sił, istniejący obecnie w Kłajpedzie, pozostaje bez większych zmian. Zmianom natomiast uległ kierunek polityki rządu kowieńskiego wobec spraw Kłajpedy. Uczyniono ostatnio dużo, by nie dać powodów do skarg na nieszanowanie statutu autonomicznego okręgu Kłajpedy i na tej drodze ma on pozostać. Widać tutaj daleki odbłask historii sudeckiej”.

## B'edy „Żelaznej Gwardii”

Tygodnik „Zaczyn” analizując charakter i błędność rumuńskiego ruchu Żelaznej Gwardii, któremu przewodził Codreanu, pisze:

„Rumunia była chyba jedynym krajem, w którym problem „młodzieży” był jeszcze bardziej wyolbrzymiony niż w Polsce. Zemściło się tutaj mechaniczne przenoszenie analogii z faszyzmu i hitleryzmu; tamte ruchy były młode, ale młode organicznie a nie programowo, ruch Codreanu był nie młody, ale „młodzieżowy”, wysuwał młodzieżowość jako program, bazował na złudnym i tylekroć obalonym przez życie podziale na młodych i starych. Z walki młodych ze starymi, która czasem jest przedmiotem fermentu światopoglądowego, lecz nigdy nie może być podstawą sensownego ruchu politycznego, z walki tej chciał uczynić Codreanu punkt wyjścia wielkiej akcji politycznej. Ruch polityczny, operujący się na młodzieży akademickiej akcji politycznej. Ruch polityczny, bezdroża paradoksów, kończących się czasem śmieśnizną, a czasem, jak w tym wypadku, tragicznie.

Drugim błędem było niewątpliwie

## 5000 dolarów za przemówienie



otrzymał w Stanach Zjedn. b. angielski minister spraw zagr. Eden oraz zwrot kosztów podróży do Ameryki. B. min. Eden udał się do Stanów Zjedn. na zaproszenie związku fabrykantów. — Prasa niemiecka z sarkazmem podkreśla szczerą honorarium, gdyż b. min. Eden w przemówieniu swoim występował ostro przeciw Niemcom.

nadanie ruchowi charakteru mistycznoutopijnego. Idealizm jest niewątpliwie zdrowym światopoglądem, ale idealizm zdegenerowany, nieodpowiedzialny, graniczący z mistyczną histerią i nieodpowiedzialnym utopizmem to siła rozkla-

dowa, przyczyna nieliczenia się z rzeczywistością i z jej realną problematyką... Takie stanowisko wieść musi bądź do zakłamania i obłudy, bądź do niezłomnego utopizmu, stwarzając źródło nieustających konfliktów”.

## Nowe złudzenia

skie zdają się ulegać — mimo przykrych doświadczeń niedawnych miesięcy — nowym złudzeniom, wyrażającym się tym razem w dążeniu do uczynienia Czecho-Słowacji ośrodkiem tworzenia państwa ukraińskiego kosztem Rosji Sowieckiej, Rumunii, Polski, Węgier oraz północnej Słowacji.

Byłoby może wskazane, by mężowie stanu, odpowiedzialni za drogi, po których kroczyć będzie polityka nowej Czecho-Słowacji, zastanowili się poważnie nad tym, dokąd tego rodzaju tendencje zaprowadzą ich państwo. Niedawna przeszłość wykazała potrzebę i celowość dokonywania tego rodzaju rachunku politycznego w chwili, pozwalającej jeszcze na swobodny wybór drogi i metod politycznych.

Po wielkiej katastrofie, jaka go spotkała, naród czeski dowiódł istnienia dużej trzeźwości, która skierowała jego główne wysiłki twórcze na drogę pracy

organicznej, budząc u innych narodów należyty dla każdej istotnej wartości szacunek.

Zorganizowane na zasadach rzeczowej i pozytywnej pracy państwo czechosłowackie mogłoby liczyć na powszechną sympatię, o ile przyjęło by za drogowskaz swej polityki rzeczywiste możliwości państwa oraz istotne interesy narodu czeskiego i słowackiego, wyrażające się przede wszystkim w konieczności układania współżycia z państwami ościennymi na zasadach dobrego sąsiedztwa oraz na utrzymaniu w stosunkach z sąsiadami niezbędnej równowagi.

Chcemy mieć nadzieję, że naród czeski, nauczony doświadczeniami swej minioniej polityki, nie zechce analogicznych błędów powtarzać w przyszłości i że wybierze obecnie dla swej nowej polityki właściwe cele i właściwe drogi. W przeciwnym razie trudno byłoby na przyszłość Czecho-Słowacji zapatrywać się z optymizmem, z którym niewątpliwie opinia polska pragnęła by traktować sprawę tego państwa.

Premier czechosłowacki, p. Beran, poświęcił w swym wtorkowym exposé kilka spokojnych i rzeczowych zdań stosunkom Czecho - Słowacji z sąsiadami, wyrażając pragnienie, aby stosunki te ułożyły się pomyślnie.

Równoległe ze słowami premiera kontrolowane obecnie przez rząd organy prasy czechosłowackiej publikują dalszą serię artykułów na tematy ukraińskie.

To zestawienie zmusza do pewnych refleksji. Poprzednia republika Czecho-Słowacka, kierowana przez p. Benesza, załamała się po dwudziestu latach egzystencji w wyniku tendencji do prowadzenia polityki, przerastającej możliwości tego państwa, a mianowicie wskutek dążności do stworzenia z Czecho-Słowacji ośrodka polityki antyniemieckiej w Europie. W realizowaniu tego dążenia opierali się dawni kierownicy republiki czechosłowackiej na spodziewanym poparciu mocarstw zachodnich oraz Rosji Sowieckiej.

W chwili obecnej niektóre kława cze-



# Drakońskie prawo przeciw Kościołowi przygotowuje Trzecia Rzesza

MIASTO WATYKAŃSKIE. „Osservatore Romano” notuje za „Luxemburger Wort”, że minister Rzeszy do spraw wyznaniowych Kerrl złożył związkowi prawników narodowo - socjalistycznych do rozpatrzenia projekt ustawy regulującej stosunek Kościoła do państwa w Niemczech. Według informacji „Luxemburger Wort” ustawa ma zawierać następujące przepisy:

1. Stosunki Kościoła do państwa nie są regulowane konkordatem z r. 1933 lecz nowym prawem Rzeszy.
2. Korespondencja między biskupami Rzeszy a Papieżem podlega kontroli ministerstwa Rzeszy do spraw wyznaniowych.
3. Propaganda religijna przy pomocy procesyj, zbiorowych pielgrzymek, pism kościelnych, jest zakazana.
4. Wszystkie zakony religijne, do których należą osoby oskarżane o przestępstwa przeciw moralności, zostają niezwłocznie rozwiązane a ich majątek skonfiskowany na rzecz partii narodowo-socjalistycznej.
5. Wszystkie inne zakony mają być zreorganizowane według jednego typu. Sprawy wychowania i opieki nad chorymi zostaną dla nich zakazane. Majątek ich zostanie ustalony przez ministra Rzeszy do spraw wyznaniowych i oddany pod administrację komisarza rządowego.
6. Zniesione zostaną wszelkie daniny kościelne i skasowane wszelkie zasiłki na cele religijne.
7. Przynależność do Kościoła ma być samorzutnie oświadczana przez oby-

teli. W braku takiego oświadczenia obywatele uważani będą za osoby bez wyznania religijnego.

8. Zakazany będzie chrzczenie Żydów. Osoby pochodzenia niearyjskiego nie mogą być duchownymi.

Niektóre z powyższych punktów projektu ministra Kerrla przypominają żywo postanowienia konstytucji sowieckiej dotyczące „swobody” religijnej w państwie Sowieckim. Inne metody, ale cele te same. (KAP)



## Konsolidacja wychodźstwa polskiego we Francji

PARYŻ. Wśród rodaków we Francji z ogólną radością przyjęto fakt konsolidacji naszego wychodźstwa w jedną naczejną organizację „Związku Polaków we Francji”. Uroczysty akt konsolidacji nastąpił na zjeździe w Douai przy udziale duchowieństwa polskiego, przedstawicieli ambasady polskiej, Związku świątowego Polaków z Zagranicy, prasy oraz 200 delegatów z ośrodków wychodźstwa i reprezentantów 27 związków.

Zjazd rozpoczął się uroczystym nabożeństwem w kościele św. Piotra, na którym ks. Cegiełka, rektor Misji Polskiej z radością powitał ideę połączenia wychodźstwa polskiego w jedną organizację i wyraził nadzieję, że nowy związek bę-

dzie „lampą płonąca wychodźstwa, skupiającą w sobie miłość wzajemną i jaśniejącą szlachetnymi pierwiastkami religii i uczuć narodowych”. Na zebraniu rozwiązano „Radę porozumiewawczą Związków Polskich we Francji” i powzięto jednomyślną uchwałę, powołującą do życia nowy Związek. Dewizą pracy Związku będzie:

**„KAŻDE DZIECKO POLSKIE NA KURSIE JĘZYKA POLSKIEGO, A KAŻDY WYCHODZCA POLSKI W ORGANIZACJI POLSKIEJ. TAK NAM DOPOMÓŻ BÓG”.**

Jednocześnie uchwalono statut nowego związku i dokonano wyboru władz.

Przemek od **BOLU GŁOWY**  
 W DOPASUNKU ZE SWĄ PRACĄ  
**KOWALSKINA**  
 Kozuje się obrotom  
**PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE I KATARZE**

21407

### Pod władzą chorych nerwów

Przy zaburzeniach nerwowych, bezsenności, epilepsji — stosuje się zioła Oskara Wojnowskiego „Epilobin”. Zadzajcie w aptekach i składach aptecznych po niższej cenie zł 5,—. Adres dla bezpośrednich zamówień hurtowych: Oskar Wojnowski, Warszawa, ul. Wojciecha Górskiego 3 m. 4. (12668)

### Rumuński szokarce



rozpoczynają swoje obchody już przed Gwiazdką.

### Obniżka opłat radiofonicznych dla szkół

Począwszy od stycznia 1939 r. radiobonament dla szkół i zakładów naukowych lub wychowawczych, państwowych, publicznych oraz prywatnych, istniejących na podstawie zezwoleń właściwych władz szkolnych, będzie wynosił i zł rocznie, bez względu na ilość i jakość posiadanych urządzeń radiodiodorczych. Obniżka ta, właściwie równoznaczna ze zwolnieniem od opłat radiofonicznych, niewątpliwie przyczyni się do przyspieszenia akcji radiofonizowania wszystkich szkół.

### Znaczenie formy tabletkowej wśród środków leczniczych

Nie jest rzeczą przypadku, jeżeli dla pewnych środków leczniczych wybrano właśnie formę tabletek. Środek leczniczy (np. Aspirin) produkowany w formie tabletek jest dokładnie dozowany. Forma tabletek poza możliwością dokładnego dozowania ułatwia również ochronę środka leczniczego przed naśladownictwami. Wiemy naprzykład, że na każdej tabletkie Aspirin jest wytłoczony znak ochronny w postaci krzyża „Bayera”.

W roku bieżącym, gdyż została wycofana ze sprzedaży Aspirin w proszku, każdy kto chce otrzymać w aptece prawdziwą Aspirinę, produkowaną z krajowych surowców w Starogardzie (fabryka Polpharma) winien żądać wyłącznie Aspirin w tabletkach. (12643)

# Na bieżni, boisku i ringu

### Kanadyjczycy rozegrają dwa mecze w Polsce.

Sekcja hokejowa Dębu po otrzymaniu zezwolenia komisji dewizowej wysłała do Londynu należność na poczet występu Kanadyjczyków w Polsce. Podkreślić należy, że Kanadyjczycy wystąpią w Polsce jednak dwukrotnie, a nie jeden raz jak projektowano pierwotnie.

### Otwarcie sezonu narciarskiego w Zakopanem.

W niedzielę nastąpiło uroczyste otwarcie sezonu narciarskiego przez czwarty narciarski okręg podhalański w Zakopanem.

Uroczystość rozpoczęto zbiórka zawodników poszczególnych klubów, którzy następnie poprzedzani przez członków zarządu z proporcjami klubowymi czwórkami udali się ulicami miasta na mszę św. w kościele OO. Jezuitów na Górcze. Po nabożeństwie narciarze udali się na boisko na Wilczniku, gdzie do zastępów narciarskich przemówił prezes okręgu p. Wagner. Uroczystość zakończono defiladą przed władzami okręgu.

### Szwajcaria gromi Francję w hokeju.

W międzynarodowym meczu hokejowym Szwajcaria pokonała Francję 11:0 (6:0, 2:0, 3:0). Jest to piąte zwycięstwo Szwajcarii nad Francją w hokeju, ale po raz pierwszy Francja została pokonana w tak wysokim stosunku.

### BOKS.

#### Warta bije Lechię lwowską w boksie 10:6.

W niedzielę wieczorem rozegrany został we Lwowie mecz bokserski o mistrzostwo Polski między Wartą a Lechią. Zwyciężyła Warta 10:6.

Przebieg poszczególnych walk był następujący:

W wadze muszej Olbert (Lechia) wygrał bez walki z powodu niedopuszczenia do walki zawodnika Warty Krakowskiego, który miał silną anginę.

W wadze koguciej Koziołek (Warta) wypunktował Lysego.

W wadze piórkowej Skalecki (Warta) wygrał na punkty z Góreckim.

W wadze lekkiej Ratajak (Warta) wygrał na punkty z Sidelnikowem.

W wadze półśredniej Jarecki (Warta) pokonał w 2-giej rundzie przez techn. k. o. Schmidta.

W wadze średniej Podkowicz (Lechia) wygrał na pkt. z Wyrzykiewiczem.

W wadze półciężkiej Baranowski (Lechia) wygrał na punkty z Gniotem.

W wadze ciężkiej Bialkowski (Warta) pokonał na punkty Szkwarkowskiego.

#### Wołyn pokonał Warszawę w boksie 9:7.

W niedzielę odbył się w Łucku międzyokręgowy mecz bokserski pomiędzy repre-

zentacjami Warszawy i Wołynia. Warszawa, która wystąpiła z rezerwową drużyną przegrała niespodziewanie w stosunku 7:9. Zainteresowanie meczem bardzo duże.

#### Nowy Bytom wywalczył remis z bokserami Śląska niemieckiego.

W Nowym Bytomiu rozegrano mecz bokserski pomiędzy drużyną Nowego Bytomia, w skład której wchodził zawodnicy miejscowego klubu bokserskiego, a reprezentacją Gliwic (Śląsk Polski). Mecz zakończył się wynikiem remisowym 8:8. Wynik ten uważać należy za sukces drużyny Nowego Bytomia. Mecz zgromadził blisko 2000 widzów. Walki były ciekawe i stały na dość wysokim poziomie.

#### Niespodziewana porażka poznańskich bokserów w Gdyni.

W Gdyni odbył się mecz bokserski pomiędzy miejscowym RKS „Bałtyk” a „Sokołem” z Poznania. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem RKS Bałtyk w stosunku 9:7. Ciekawste walki:

Pela (Sokół) zwyciężył na punkty Biange (Bałtyk).

Tuchnicki (Bałtyk) znokautował w 2-giej rundzie Gorączniaka (Sokół).

Majchrzycki (Sokół) zwyciężył na punkty „Witolda” (Bałtyk).

## Międzynarod. turniej hokejowy w Katowicach

### Kraków rozgromił reprezentację Berlina a Śląsk zmiażdżył Wiedeń

Pierwszy dzień międzynarodowego turnieju hokejowego w Katowicach należał do sensacyjnych. Był bardzo interesujący i trzymał dość licznie zgromadzoną widownię mimo 18-stopniowego mrozu w ciągłym napięciu.

W pierwszym rozegranym meczu Kraków pokonał Berlin w stosunku 4:1 (2:0, 1:0, 1:1). Sukces Krakowa jest tym cenniejszy, jeśli zważy się, że grał on bez swej reprezentacyjnej obrony: dr. Kasprzaka i Michalika oraz Kowalskiego w ataku, których zastąpili jedynie dwaj gracze: Czarnik i Ziomba. Kraków grał w dodatku z 5 graczami w ataku. Berlin natomiast grał w bardzo silnym składzie, przy czym w składzie jego nie brakło reprezentantów Rzeszy z bramkarzem Hoffmanem, Lueckem, Kolchem, Hilmanem oraz Jaeneckem na czele.

W pierwszej tercji uwidoczniła się przewaga Berlina jednak Kraków dzięki rozumnej taktyce polegającej na obronie własnej bramki oraz stosowaniu wypadów zdołał uzyskać dwie bramki z wypadów Marchewczyka oraz Kópczyńskiego.

W drugiej tercji Berlin dał do zmiany wyniku, co mu się jednak nie udało a przeciwnie wypad Muszyńskiego z obrony kończył się bramką dla Krakowa przy czym Muszyński w niekny soosób sforsował 4-ch

graczy Berlina z Jaeneckiem. Trzecia tercja należała do najciekawszych, energiczne ataki Berlina odparte zostały przez Kraków, który całą swą grę nastawił na obronę własnej bramki. W ostatnich minutach gry Wołkowski najlepszy niewątpliwie gracz na tafli inicjuje wypad który udaje mu się w zupełności, tak że Kraków zdobywa czwartą bramkę dnia i schodzi z tafli, przy żywiołowej owacji widowni jako zwycięzca. Jedyną bramkę dla Berlina zdobył Wikling.

Drugi mecz zakończył się nie mniej sensacyjnie niż pierwszy. Katowice rozgromiły Wiedeń w stosunku 8:3 (1:2, 3:1, 4:0).

W pierwszej tercji nie zapowiadało się wcale jakoby Śląsk zakończył mecz na swą korzyść. Katowice mają wprawdzie przewagę, jednak Wiedeń z wypadów zdołał uzyskać dwie bramki i zakończył tercję na swą korzyść.

Druga tercja upływa pod znakiem gry wyrównanej, natomiast w trzeciej tercji Śląsk ma zdecydowaną przewagę i panuje niepodzielnie na tafli. Bramki dla Śląska zdobyli Burda 4, Urson 2, Jarecki 2. Dla wiedeńczyków Juhn, Wingerter oraz Einhardt.

Widzów, mimo zbyt zimnej pogody zebrało się ok. 2.000.

### Już teraz otrzymali gwiazdkowego Indyka!



W dniu 14 grudnia opuścił Southampton transportowiec angielski „Dilwura” z posilkami dla garnizonów, rozrzuconych po całym świecie. Żołnierze, którzy spędzą święta Bożego Narodzenia zdala od Ojczyzny, już przed wyjazdem otrzymali Indyka, który w Anglii należy do tradycyjnych potraw świątecznych.



# Niepodległościowcy pomorscy dążą do skonsolidowania się w jednej organizacji

Do redakcji naszej napłynął szereg listów, których autorzy podnoszą, że sprawy niepodległościowców pomorskich, ich życie organizacyjne itp. nie są należycie postawione.

„Na terenie województwa pomorskiego istnieje szereg organizacji zrzeszających uczestników walk o niepodległość, toczonych na Pomorzu z zaborcą na wszystkich polach życia politycznego, społecznego i gospodarczego, kulturalnego, szkolnictwa itp. Walka ta prowadzona była w odmiennych warunkach od innych części kraju, tym nie mniej jednak równie trudnych.

Niestety, nie zawsze jednak jest ona należycie doceniana, ponieważ historia czynu niepodległościowego na Pomorzu nie jest spopularyzowana i szerzej znana. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest między innymi brak jednej, silnej organizacji, która w szeregach swoich skupiłaby wszystkich bez wyjątku zweryfikowanych niepodległościowców pomorskich.

Inne regiony kraju mają już takie organizacje jak np. Związek Powstańców Śląskich, Związek Powstańców Wielkopolskich itp. U nas do tej pory istnieją natomiast różne organizacje jak: Komitet Wykonawczy Zjazdu b. działaczy niepodległościowych Pomorza, Związek Powstańców i Wojaków O. K. VIII, Związek Weteranów Powstań Narodowych R. P., Związek Uczestników Strajku Szkolnego z lat 1906/7, Związek Filomatów i kilka innych, z których każda reprezentuje pewien odcinek pracy niepodległościowej, nie skupiają one jednak wszystkich niepodległościowców, ani też nie dają pełnego i jasnego obrazu tej wielkiej pracy, jaką Pomorze włożyło we wspólny wysiłek Narodu nad odzyskaniem niepodległości.

Najwyższy więc już czas, by powstała jedna organizacja pod nazwą np. Związek Niepodległościowców Pomorskich, która by nie tylko skupiała wszystkich bez wyjątku niepodległościowców pomorskich, ale też i stanowiła żywy przykład dla młodego pokolenia, wchodzącego w życie, jak należy pojmować służbę dla ojczyzny.

W prasie ukazują się wzmianki, że były już podobno jakieś próby w tym kierunku w Toruniu, Inowrocławiu i Grudziądzu. Wielu niepodległościowców zarówno stowarzyszonych jak i chodzących luzem i do żadnej organizacji nie należących, domaga się od dłuższego czasu powołania takiego związku. Były już podobno różne zjazdy w Toruniu.

## Sytuacja na rynku pracy Wzrost liczby bezrobotnych

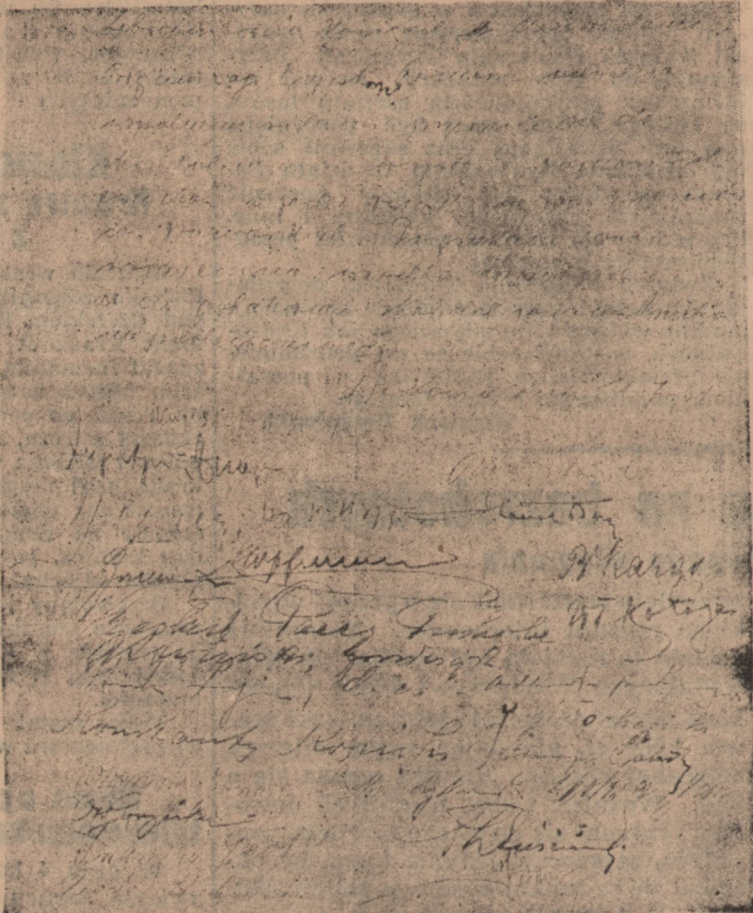
WARSZAWA. W związku z zwalnianiami z zakładów pracy i z robót publicznych na skutek kończącego się sezonu letniego, wzrasta liczba robotników, nabywających uprawnienia do pobierania zasiłków z Funduszu Pracy. W końcu listopada r.b. liczba otrzymujących zasiłki, według prowizorycznych obliczeń, wyniosła 49,7 tys. osób. W porównaniu z końcem września, gdy przy najwyższym stopniu zatrudnienia najniższy jest poziom otrzymujących zasiłki, daje to wzrost o 23,2 tys. osób. Liczba otrzymujących zasiłki w roku bieżącym kształtuje się w przybliżeniu na poziomie roku ub., gdy w listopadzie 49,9 tys. osób korzystało z zasiłków, t. j. o 23,1 tys. więcej, niż we wrześniu. Najwyższy poziom 194,2 tys. osób osiągnęła liczba korzystających z zasiłków w ubiegłym sezonie w lutym 1938 r., gdy poziom zatrudnienia osiągnął sezonowe minimum.

**Pamiętaj,**  
przed świętami kupuj tylko  
**u POLAKA!**

Czersku, ale jakoś z tego nie jeszcze nie wychodzi.

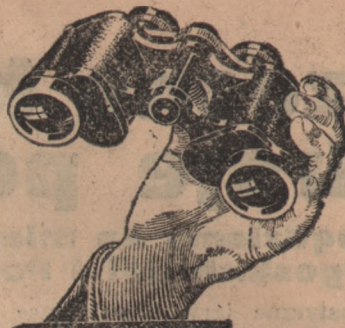
### Niepodległościowcy

Podajemy poniżej fotografię następującego oświadczenia jeszcze z lipca 1937 r. podpisanego przez licznych niepodległościowców:



„Zebrani w Laskowicach komendanci Organizacji Wojsk. Pomorza uchwalają wspólnymi siłami przyczynić się do skonsolidowania wszystkich pomorskich związków w jeden związek niepodległościowców pomorskich. Przyrzekamy sobie wzajemnie wszelką współpracę aż do ostatecznego skonsolidowania ruchu niepodległościowego. (Laskowice, dnia 11 lipca 1937 r. — następują podpisy).“

Do sprawy tej powrócimy w najbliższym czasie.



CARL ZEISS  
JENA

## Najlepszy upominek gwiazdkowy LORNETKA POŁOWA ZEISS'a

Przedując lornetki znanej marki na całym świecie o niedoścignionych zaletach optycznych. Popularne 6 x i 8 x lornetki ZEISS'a waga obecnie od 165 g do 400 g i cena ich wynosi od zł 220.— do 335.— zł łącznie z futerałem i paskami. Do nabycia w fachowych składach optycznych. Prespekty T602 z rysunkami i opisem wszystkich modeli wyręba na żądanie firma CARL ZEISS, Jena lub

Generalne Przedstawicielstwo na Polskę  
FIRMA INZ. WŁ. LESNIEWSKI, Warszawa 22  
AL. NIEPODLEGŁOŚCI 210, TELEFON 8-16-06 i 8-16-46

## Walka o pierwszeństwo w C. O. P. Trzeba ją w czas rozstrzygnąć

Trzy miasta walczą o C. O. P. o godność stolicy: Sandomierz, Rzeszów i Radom. Nie jest to walka wyłącznie o honor, lecz o ważne rzeczy realne, bo z chwilą utworzenia w C. O. P. samodzielnej jednostki administracyjnej, miasto wybrane na stolicę, będzie siedzibą władz wojewódzkich i innych, tamże zapewne się pomieszczą centrale różnych zakładów przemysłowych i finansowych, jednym słowem nastąpi gwałtowna rozbudowa miasta.

Podobno ze strony władz państwowych upatrzony jest na stolicę Sandomierz, za czym zresztą przemawia wiele względów rzeczowych. Położony jest mianowicie Sandomierz w samym środku C. O. P. i oprócz połączeń kolejowych ma również ważne połączenia wodne, które w najbliższej przyszłości zyskają bardzo na znaczeniu z chwilą budowy

portu rzeczowego w samym Sandomierzu i projektowanych kanałów. Ale są także względy przemawiające przeciw temu miastu. Ciche, spokojne, prowincjonalne w całym tego słowa znaczeniu miasteczko, stało się nagle przed dwoma laty, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej, ważnym ośrodkiem przemysłowym. Sandomierz nie był do tego przygotowany i mimo wszystko, co w ostatnich dwóch latach tam wybudowano, nadal nie jest przygotowany nie tylko na stolicę C. O. P., ale nawet na pomieszczenie tych instytucji, które już teraz tam chcą czy muszą się mieścić.

W o wiele lepszym pod tym względem położeniu jest Radom, który szczyt się tym, że już przed powstaniem C. O. P. był stolicą okręgu przemysłowego, może nie dużego, ale ważnego ze względu na obronę Państwa. Jego zdolność chłonna bardzo wzrosła z chwilą przeniesienia wice-dyrekcji kolejowej do Chełma. Oswobodzą się wtedy budynki, które zajmują dyrekcja kolejowa i mieszkania po urzędnikach, którzy z konieczności będą się musieli wyprowadzić z Radomia.

Innego typu pretensje ma Rzeszów. Chlubie się on znowu tym, że z wszystkich miast C. O. P. ma najwięcej zakładów naukowych, ma połączenia kolejowe, dogodniejsze niż Radom i Sandomierz, może mieć wszystkie połączenia wodne przy odpowiedniej regulacji rzek — a przede wszystkim ze wszystkich miast C. O. P. ma najwięcej charakteru wielko-miejskiego i jest najlepiej urządzony pod względem sanitarno-higienicznym. Będzie więc rzekomo najlepiej reprezentował stolicę C. O. P.

Nie naszą rzeczą jest zabierać głos w tym współzawodnictwie, ale bardzo ważne względy przemawiają zatem, ażeby zostało ono jaknajprędzej rozstrzygnięte. Z pewnością żadne z tych miast nie jest tak rozbudowane, ażeby mogło od razu i już teraz pomieścić władze wojewódzkie i wszystkie te instytucje i zakłady, które muszą się znajdować w stolicy województwa. W każdym z tych miast trzeba będzie budować i to budować dużo. Ale gdy będzie wczas wiadomo, gdzie będzie stolica — inicjatywa prywatna zacznie już teraz budować. Zacznie już teraz, bo wcześniejsza budowa wypadnie taniej i także ze względów spekulacyjnych. Ale będzie to ten rzadki typ spekulacji, który wychodzi na korzyść dobru publicznemu, bo województwo wejdzie do już odpowiednio zabudowanego miasta. — (P. A. G.)

## Jadąc po sprawunki do miasta

nie zapomnij o:

### Soli stołowej w kartonach

1 kg — 46 gr  
1/2 kg — 25 gr

### Soli do serów i masła

Skrzynka: 10 paczek po 1 kg — 4 zł 17 gr  
Skrzynka: 20 paczek po 1/2 kg — 4 zł 53 gr

### Soli inowrocławskiej do kąpieli:

1 woreczek 3 kg — 90 gr  
1 woreczek 2 kg — 60 gr

Jeżeli nie znajdziesz tych gatunków soli w sklepie, zgłoś się  
**do HURTOWNI SOLI.**

2132

## Radykalne odżydzenie handlu dewocjonaliami

W Częstochowie rozpoczęła się silna akcja za radykalnym odżydzeniem handlu przedmiotami katolickiego kultu religijnego. Do przyszłego sezonu pątniczego hurtownicy Żydzi przygotowują olbrzymie masy dewocjonalii, wyrabianych bądź to w kraju, bądź po prostu przemycanych z Niemiec. Spotka ich tym razem sromotny zawód, gdyż wśród wiernych prowadzona jest poważna akcja, zmierzająca do całkowitego utracenia tego handlu z rąk niepowołanych.

Szczytowym punktem tej akcji ma być odmowa roświecenia przedmiotów,

pochodzących od hurtowników żydowskich.

W związku z tym daje się zauważyć ogromna wstrzeźliwość sprzedawców w kupowaniu dewocjonalii od hurtowników. Należy podkreślić, iż większość przedmiotów pod względem wykonania artystycznego pozostawia wiele do życzenia, a to też z uznaniem trzeba powitać zapowiedź wprowadzenia na rynek nowych i pięknie wykonanych metalowych wyrobów wykonanych rękami polskiego robotnika, na precyzyjnych nowoczesnych maszynach.

## Zjazd „Stanów Zjednoczonych Młodzieży Europejskiej”

PARYŻ. W niedzielę zakończył się w Paryżu zjazd t. zw. Stanów Zjednoczonych Młodzieży Europejskiej, grupujących organizacje akademickie i młodzieżowe całego szeregu krajów. Polska reprezentowana była w tym zjeździe przez organizację akademicką „Lira”.



## NASZE REPORTAŻE

# Nowoczesne kąpielisko Smukała-Zdroje pod Bydgoszczą

Do plaży dojeżdżać będziemy na miejsce pociągami motorowymi Bydgoskich Kolei Powiatowych

Zamiana dzikiej plaży na nowoczesne kąpielisko — oto główny sens projektu, z jakim chcemy zapoznać naszych czytelników i którego realizacja uczyniłaby zadość palącej potrzebie, odczuwanej przez szerokie sfery ludności Bydgoszczy.

Wiadomo każdemu bydgoszczaninowi, a amatorowi kąpeli w szczególności, że najpiękniejsza plaża kąpielowa Bydgoszczy i okolicy znajduje się w wąwozie Brdy powyżej Smukały na terenie leśnictwa Zdroje, należącego do nadleśnictwa Żołędowo. Wspaniałą serpentyną wije się tam Brda od D. Łącznicy aż pod Oplawiec przez zwarty kompleks lasów sosnowych, które na stromych stokach nadbrzeżnych zamieniają się na przestrzeni kilku kilometrów w prawdziwe uroczysko. Do skraju stoków przypierają wspaniałe okazy sosny, dęby i graby z gęstym podszyciem z jałowca i leszczyny, a ku dolinie spływa prawdziwe kąpielisko zarośli nadrzecznych, wśród których prym wodzą tarnina, głogi, dziki chmiel i jeżyna. Z jednej i z drugiej strony rzeki otwierają się z górnych krawędzi stoków czarujące widoki na przelewające się potężną falą morze zieleni, o których zasięgu decyduje bliższy lub dalszy zakręt swawolnej Brdy.

## TYSIĄCE LUDZI NA... ODLUDZIU.

W sercu tego uroczyska, gdzie krystaliczny nurt Brdy zwalnia swą chyżość, aby w dalszym swym biegu zamienić się na szeroki basen wodny, wyszukała sobie ludność Bydgoszczy idealną plażę kąpielową. Frekwencja na tej plaży wzrasta w szybkim tempie z roku na rok, dochodząc w niektóre dni świąteczne do 2.000 i więcej. Nawet w dni upalne nie odstrasza amatorów kąpeli blisko 3-kilometrowa przestrzeń, która ich dzieli od przystanku kolejowego w Smukała Dolnej. Ani kurz, unoszący się z drogi polnej, ani groźące ulewne chmury nie zdołają ostudzić ich zapału. Wszystko się ryzykuje, byle móc spędzić kilka godzin na tej dzikiej plaży.

Na wzrastającą popularność tej plaży zwrócił swą uwagę bydgoski Związek Popierania Turystyki i po dokładnym zbadaniu wiazańych się z tym zagadnieniem postanowił plażę tę zamienić na nowoczesne kąpielisko, w tym przekonaniu, że spełni tym samym najgorętsze życzenia ogółu mieszkańców naszego miasta. Co prawda istnieje projekt urządzenia wielkiego basenu kąpielowego na terenie Bydgoszczy samej. Nie ulega jednak wątpliwości, że urządzenie kąpieliska w Smukała-Zdrojach nie będzie absolutnie kolidowało z tym projektem, przeciwnie, oba przedsięwzięcia będą się idealnie uzupełniały.

Zwróćmy jednak naszą uwagę na szczególne omawianego projektu.

## REWELACYJNY PROJEKT

Podstawową inwestycją, która za jednym cięciem położy kres dotychczasowemu stanowi rzeczy, będzie doprowadzenie toru Bydg. Kolei Powiatowych do punktu, leżącego na przeciwko plaży nadrzecznej w Zdrojach. Tor kolejki może być gotowy w drugiej połowie kwietnia nowego roku. Zostałby on przeprowadzony jako odgałęzienie linii bocznej między Smukała Górna a Dolna drogą leśną, wiodącą w prostej linii na północ aż do stromej stoku Brdy. Przez Brdę zostałby przerzucony most, wiodący ze stacji na plażę. Tuż obok plaży, na wyniosłym skraju lasu, skąd się rozpościera malowniczy widok na pagórki leśne po drugiej stronie rzeki, soczyste łąki i fan-

## Świecie

— **Cicha, oliarna praca dla biednych.** W ubiegłym poniedziałek, 12 bm. odbyło się, w salce Domu św. Jana, pod przewodnictwem prezesa honorowego ks. rady Konitzera, walne zebranie miejscowej Konferencji Męskiej św. Winc. a Paulo. Po sprawozdaniach z działalności, polegającej na niesieniu pomocy ubogim, nastąpił wybór nowego zarządu Konferencji. Prezesem został ponownie wybrany p. Jan Maczkowski, założyciel i dotychczasowy długoletni prezes, wiceprezesami kupiec p. Franciszek Doma-chowski, urzędnik samorządowy p. Jan Gregorkiewicz, sekretarzem p. red. Tomasiak, zastępcami handlowiec p. Leon Radtke i urzędnik miejski p. Edw. Zieliński, skarbnikiem kupiec p. Konstanty Galant, pełniący te obowiązki już od 16 lat, bibliotekarzem zegarmistrz p. Nowotny, członkami komisji rewizyjnej kupiec p. Piotr Bilicki i urzędnik prywatny p. Urbański.

W dalszym ciągu obrad nastąpiło przyjęcie kilkunastu biednych rodzin na opiekę zarządu Konferencji. Ustalono szczegóły urządzenia gwiazdki dla biednych miasta, oraz urządzenie wieczoru kolendowego czyli imprezy dobroczynnej zimowej w niedzielę 8 stycznia 39 r. Prezes p. Maczkowski zdał sprawozdanie z posiedzenia Rady Wyższej, odbytej w Poznaniu, zaś pp. Tomasiak i Galant sprawozdanie z posiedzenia Rady Centralnej w Grudziądzu. (8)

tastyczne jary, przecinające drogę polną ku Smukała Dolnej, zbudowana byłaby restauracja kąpieliskowa, a obok niej wielka szatnia. Łąka nadrzeczna, która służyła dotąd jako plaża, zostałaby wysypana piaskiem. Tak samo zostałyby w tym miejscu pogłębiona resp. poszerzona Brda, o ile by się to okazało pożądanym.

## NAWET DOM ZDROJOWY

Jako uzupełnienie tego przedsięwzięcia przewiduje się, celem popularyzacji cieszącego się wielką wziętością sportu campingowego, założenie racjonalnego osiedla domków campingowych po drugiej stronie Brdy wśród lasu, w sąsiedztwie przystanku kolejowego.

W dalszych planach przewiduje się stworzenie w pobliżu okazałego domu zdrojowego, który by był dla całej Polski ośrod-

kiem ruchu turystycznego w dorzeczu Brdy.

Tak się przedstawia w grubszych zarysach projekt, opracowywany przez bydgoski Związek Popierania Turystyki. Przystępując do jego realizacji, spotkał się Związek z przychylnością zarządu lasów, na którego terenie ma być poczynione powyższe inwestycje, oraz zapewnił sobie współdziałanie Bydgoskiego Wydziału Powiatowego, który jest skłonny poczynić znaczniejsze inwestycje: kolejowe i inne. Przewiduje się również współdziałanie przedsiębiorstwa prywatnej.

Związek Popierania Turystyki, doceniając doniosłość tego zagadnienia zarówno z punktu widzenia turystycznego jak i zdrowotnego, postawił sobie za cel uruchomienie projektowanego kąpieliska z początkiem najbliższego sezonu letniego.

Wojciech Rzeźniak.

## Za nieczne żerowanie na bezrobotnych dwa lata bezwzględnej więzienia

W poszukiwaniu pracy, zwłaszcza gdy starania i wszelkie stojące do dyspozycji środki wyczerpią się całkowicie, ludzie chwytają się każdej okazji. I najczęściej właśnie wówczas wpadają w sidła oszustów, żerujących na nędzy ludzkiej i wyłudających każdy grosz. Jednym z takich właśnie „niebieskich ptaków“ był rzekomy wywiadowca policji śledczej, a właściwie bezdomny i bezrobotny Bernard Woźniak z Bydgoszczy. Posiadając doskonałą prezencję i wymowę, Woźniak zawierzał znajomości w kołach bezrobotnej inteligencji i obiecywał

za zapłatą wystąpienie się o pracę i wszelkiego rodzaju interwencje. Naturalnie zapłata ta musiała być sowita. W udowodnionych Woźniakowi kilku wypadkach pobrał on łącznie jako zaliczki prawie 1.000 zł, nie dając swym ofiarom obiecanej posady. Sprawa oparła się o Sąd. Woźniak wobec niezbitych dowodów przyznał się do swego niecnego procederu, zaprzeczył jedynie temu, by podawał się za funkcjonariusza policji śledczej. Sąd skazał oszusta na 2 lata bezwzględnej więzienia.

## Inowrocław

— **Złotym Krzyżem Zasługi** odznaczony został za pracę społeczną mec. dr. Wojdyło.

— **Z wystawy robót ręcznych.** W ubiegłą niedzielę odbyło się otwarcie wystawy robót ręcznych Sokola żeńskiego w sali Hotelu De Rome. Na otwarcie przybyły przedstawicielki niemal wszystkich organizacji kobiecych. Na wstępie przemówiła prezeska Sokola p. Mrówczyńska, po czym pani prezydentowa Jankowska dokonała otwarcia wystawy przeciwcem wstęgi przy czym wygłosiła kilka serdecznych słów pod adresem pracy kobiet zorganizowanych w „Sokole“. W imieniu zrzeszenia organizacji kobiecych zabrała głos p. Tokarska oraz przewodnicząca Okręgowego Wydziału Sokolic p. Anna Znaniecka. Zebrani goście podziwiali prace artystyczne Sokolic, wynosząc z wystawy jak najsympatyczniejsze wrażenie.

## Liczba członków LOPP na terenie miasta Inowrocławia stale wzrasta

W ubiegłym tygodniu odbyło się zebranie Zarządu Obwodu Miejskiego LOPP na m. Inowrocław, na którym zatwierdzono nowe Koło Miejsowe LOPP, przy inowrocławskim oddziale Polskiego Zjednoczenia Drobnych Kupców pod przewodnictwem p. prezesa Tadeusza Kujawy. Koło to liczy już 47 członków, do którego zgłaszają się coraz liczniejsi drobni kupcy.

## Chełmno

— **PRZEDSTAWICIELSTWO „GAZETY POMORSKIEJ“** Chełmno, M. Focha 7.

— **Sekretariat i świetlica** Obozu Zjednoczenia Narodowego mieści się przy ulicy Dworcowej 13.

— **Wiadomości parafialne.** W bieżącym tygodniu gwiazdkowa spowiedź dzieci szkolnych i to: we wtorek 20 bm. od godz. 14.30 dla dziewcząt, w środę 21 bm. od godz. 14.30 dla chłopców.

— **Pożar w Lunawach.** W ubiegły piątek wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Pampluna we Wielkich Lunawach pow. Chełmno. Spalił się dom, stajnia i stodoła, wszystko budowane z drzewa i kryte słomą. Mimo energicznej akcji straży chełmińskiej nie zdołano pożaru umiejscowić i ograniczono się tylko do zburzenia zgłiszczy. Straty wynoszą 4.000 zł. Zabudowania nie były ubezpieczone.

— **Wpadł z deszczu pod rynnę.** Dnia 11 sierpnia br. o godz. 18.30 w zabudowaniach Jankowskiego Władysława, zam. w Nowych-Dobrach, powiat Chełmno powstał pożar, skutek którego spalił się dom mieszkalny i chlew wart. 3000 zł. Spalone budynki ubezpieczone były w Myślinieckim Tow. Ubezpieczeń na sumę 3000 zł. Dochodzeniami ustalono, że pożar powstał od wydobywających się przez szczylinę w kominie iskieł, wobec czego na Jankowskiego Władysława sporządzono doniesienie karne za zaniedbanie naprawy komina. Orzeczeniem Starostwa Powiatowego w Chełmnie Jankowski skazany został na 3 zł grzywny, od którego wniósł odwołanie do Sądu Okr. w Toruniu i wyrokiem tego Sądu skazany

został na miesiąc aresztu z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg 2-letni.

## Jesienny bieg kolarski.

W jesiennym biegu kolarskim na przestrzeni 50 km zajęli:

- 1) Dobracki Bernard — Z. S. Wichorze — czas 1 godz. 37,4 min
  - 2) Jurek Jakób — P. W. Sarnowo — czas 1 godz. 38 min.
  - 3) Zabiński Zygmunt — O. S. P. Bienkowska — czas 1 godz. 39 min.
  - 4) Gackowski Kazimierz — O. S. P. Bienkowska — czas 1 godz. 41 min.
  - 5) Zakrzewski Władysław — T. G. Sokół — Chełmno — czas 1 godz. 43 min.
  - 6) Modrzyński Paweł — Z. S. Chełmno — czas 1 godz. 46 min.
- Zwycięzca biegu otrzymał rower — Wydział Powiatowy Chełmno.

## Ochotnicza Straż Pożarna powiatu chełmińskiego przy stole obrad.

W sobotę 17 bm. odbyło się zwyczajne zebranie Rady Oddz. Powiatowego Straży Pożarnej, które zagał przez Rada p. wicestarosta mgr. Formanowicz, witając zebranych delegatów i instruktora Przykalka z Bydgoszczy. Następnie zabrał głos prezes zarządu Oddziału Powiatowego p. Szuprzyński, który złożył obszerny sprawozdanie za rok ubiegły. Oddział Powiatowy liczy obecnie 729 członków, istnieje 7 sekcji i to: oświatowa, teatralna, techniczno-wyszkoleniowa itd. Oddział przeprowadził kurs poorniczy skoszarowca.

## Oplata pocztowa za przesyłki w okresie świątecznym

Przypomina się, że z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku można wysłać przez pocztę, — podobnie jak w latach ubiegłych, — życzenia za opłatą 5 gr, o ile życzenia wyrażono najwyżej w 5-ciu słowach, nie licząc podpisu ani daty.

Najtaniej przesyła się produkty żywnościowe pocztą w paczkach żywnościowych. Oplata za paczkę żywnościową do wagi 8 kg wynosi 50 gr na odległość do 100 km. Szczegółowych wyjaśnień udzielają wszystkie urzędy i agencje pocztowo-telekomunikacyjne. Paczki zwykle i z podaną wartością do 200 zł nadawane są bez adresów pomocniczych.

## Kłonicą w głowę Krwawe zaśnięcie w drodze z jarmarku

Ostatnio wracali pieszo z jarmarku w Czernsku robotnik Jan Miloch z Mokrego pod Czernskiem idąc w towarzystwie niejakich Krauzów. W tym samym kierunku zdażał furmanką rolnik Jan Troka z Zamościa. Miloch zatrzymał furmankę z prośbą, by Troka go podwiózł. Na to Troka zeskoczył z woza, chwycił kłonicę i całą siłą uderzył Milocha w głowę. Miloch zbroczony krwią padł nieprzytomny na drogę. Troka jeszcze raz uderzył leżącego, rzucił się następnie na Krauzego, który również ugodził kłonicą, po czym wskoczył na wóz i szybko odjechał.

Przywołany lekarz stwierdził u Milocha pęknięcie czaszki i odstawił ciężko rannego do szpitala w Kościerzynie. Tu Miloch zmarł dnia 17 bm. nie odzyskawszy przytomności.

Troka został aresztowany i odstawiony do prokuratora w Chojnicach.

## Nowa agencja pocztowo-telekomunikacyjna Osiek Rypiński

W dniu 4 bm. dokonano uroczystego otwarcia agencji pocztowo-telekomunikacyjnej Osiek Rypiński.

## Wyrzysk

Jarmark. Dnia 21 grudnia b.r. odbędzie się ostatni w tym roku jarmark kramny i na konie.

**Powiat wyrzyski radiofonizowany.** Samorząd tutejszego powiatu zakupił 50 radioaparatury z głośnikami, które zostały rozdzielone po gminach i gromadach w świetlicach K. S. M., Kółek Rolniczych i innych. Rolnicy chętnie zbierają się w świetlicach celem wysłuchania pogadek rolniczych i wiadomości aktualnych z zakresu rolnictwa. Dla młodzieży radio na wsi będzie stanowiło w okresie nadchodzących świąt i karnawału niewątpliwie godziwą i przyjemną rozrywkę.

**Biblioteka T. C. L.** czwarta w wtorki i czwartki od godz. 17—18 i w niedzielę zaraz po sumie. Składka miesięczna 25 groszy bez obowiązku składania kaucji.

**Budowa dróg w powiecie wyrzyskim.** W powiecie wyrzyskim w okresie od 15 maja do 1 grudnia 1938 wykonano 16.000 mtr. kwadratowych bruku sposobem szarwarkowym. Po przeliczeniu daje to w sumie 4 km. drogi przy szerokości 4-metrowej jezdni. Ogólna długość dróg gruntowych naprawiona w tym okresie wynosi: 47 km. Koszt wykonanych bruków po przeliczeniu świadczony w naturze na gołówkę wynosi 90.456 zł. Wyłącznie tylko naprawa dróg gruntowych kosztuje 21.000 zł. Dla powyższych robót p. Starosta Powiatowy Ludwik Muzycka przydzielił subwencję bezzwrotną dla gromad, które najwzroście wykonały roboty. I tak gromada Osiek otrzymała 1.000 zł, Miasteczko Kraińskie 800 zł, Kościerzyn W. 400 zł.

**Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej“** w Wyrzysku znajduje się w Wyrzysku przy Rynku 15, telefon 90. Tam przyjmuje się zamówienia na abonament i ogłoszenia.

## Nowe wydawnictwa

## Co to są junackie hufce pracy

W tych dniach wyszła z druku niezmiernie interesująca książka p. t. „Co to są junackie hufce pracy? Co dają Polsce i młodzieży“. Broszura przedstawia na wstępie przyczyny gospodarczo-społeczne, które doprowadziły do zorganizowania służby pracy w Polsce, następnie charakteryzuje wszechstronnie organizację Junackich Hufców Pracy, dalej zaciąg do J. H. P., przebieg służby junackiej i żeńskie osiedla, a na koniec przechodzi do służby pracy maturzystów i jej doniosłego znaczenia narodowo-społecznego.

w którym udział brało 30 członków, dalej obóz w Papanzynie dla straży żeńskiej, manewry rejonowe, zawody strzeleckie, w których uzyskał 3 miejsce w zawodach powiatowych. Z kolei wygłosił sprawozdanie skarbnik p. Gawron. W miejsce ustępujących 2 członków zarządu wybrano: pp. Gawrona i Bekiera.



Podarki gwiazdkowe

**B. Kaczmarek**

znowu w wielkim wyborze

Podwałe 12. (naprzeciw hali Targowej) Telefon 2371.

Fajans-Porcelana-Emalia  
Szkło-Noże-Widelce-GalanteriaPowołujący się na niniejsze ogłoszenie  
przy zakupie od 2. zł otrzyma ładny podarekRedakcja i Administracja „Gazety  
Pomorskiej” w Bydgoszczy —  
ul. Dworcowa 30, tel. 24-80Redaktor St. Kapkowski przyjmuje od  
godz. 15—17 (za wyjątkiem dni przedświą-  
tecznych).Dzisiaj — Wtorek 20 grudnia  
Teofila  
Jutro — Środa 21 grudnia  
Tomasza

## NOCNE DYŻURY APTEK.

- Apteka Piastowska, Śniadeckich 49, tel. 3682.
- Apteka pod Złotym Oriem, Rynek Marszałka Piłsudskiego, tel. 3098.

## WAŻNE TELEFONY:

- Straż Pożarna, ul. Pomorska nr. 16, telefon 06.
- Komisariat Główny P. P. (gmach wojewodki), Jagiellońska 5, tel. 2700.
- Magistrat (Ratusz) — Żużelica 1, telefon 2600.
- Pogotowie Ratunkowe, Pomorska 16, telefon 2615 i 2616.
- Starostwo, Słowackiego, tel. 3250 i 3245.

## PROGRAM KIN:

LIDO: „Bohoo”.  
APOLLO: „Tyran”.  
MARYSIENKA: „Bitwa na Broadwayu”.  
KRISTAL: „Przebrzmiała melodia”.  
KAPITOL: „Darmozjad”.

## KALENDARZYK TEATRALNY

WTOREK — „Błękitna maska”.  
ŚRODA — „Subretka”.  
CZWARTEK — „Róża Stambułu”.

## Z Teatru Miejskiego

Dzisiaj we wtorek, o godz. 20, przedstawienie wspaniałej operetki p. t.: „Błękitna maska” w obsadzie premierowej. W środę, 21 bm., odbędzie się popularne przedstawienie wesołej komedii „Subretka” z Koronkiewiczówną w roli tytułowej i w czwartek 22 bm. drugie popularne przedstawienie operetki „Róża Stambułu” z Gabrielli i Dembowskim w rolach głównych, wystawionych ponownie na życzenie radiosłuchaczy bydgoskich. Ceny biletów na powyższe przedstawienia zostały dla radiosłuchaczy szczególnie nisko skalkulowane i wynoszą od 10 gr do 1,15 zł. Początek przedstawień o godz. 20.

MIECZYSLAWA ÓWIKLIŃSKA  
W BYDGOSZCZY

Dyrekcja Teatru Miejskiego im. K. H. Rostworowskiego w Bydgoszczy prowadzi obecnie pertraktacje z artystką Teatru Narodowego Mieczysławą Ówiklińską w sprawie występów tej znakomitej artystki sceny i ekranu w naszym teatrze. Występy Mieczysławy Ówiklińskiej przewidziane są w pierwszych dniach stycznia.

## Notatki kronikarza

— Zebranie walne Zw. Podof. Rez. odbyło się onegdaj w sali pod Lwem w obecności licznych członków i delegatów z Torunia. Marszałkiem obrano prezesa okr. p. Sobczaka. Przemówienie organizacyjne wygłosił mjr. Sokolowski, po czym po sprawozdaniach zarządu wybrano nową władzę koleją w składzie następującym: prezes — Kujawski, wiceprezes — Małek, sekr. Fiszgalla, skarż. Lochowicz, gospod. Matuszek, ref. pras. T. Noga, ławnicy: Chraplak i Zieliński, komendantem pozostał nadal p. Smyk.

— Mały pożar na Rynku im. Marsz. Piłsudskiego wybuchł w domu p. apt. Rybickiego. Od iskry, która wypadła z pieca, zapaliła się podłoga i leżanka. Straż mały ten pożar po kilku minutach zlikwidowała.

— Pierwsza ofiara zimy. Na torze tyżwiarskim BKS uległ nieszczęśliwemu wypadkowi 11-letni uczeń Hilary Konieczka (Sobieskiego 9). Podczas ślizgania się upadł on tak nieszczęśliwie, że złamał sobie nogę. Pogotowie ratunkowe odwiezło go do szpitala.

— Popularne przedstawienia dla radiosłuchaczy. W teatrze miejskim w środę, 21 bm. i czwartek 22 bm. odbędzie się dla radiosłuchaczy bydgoskich dwa specjalne przedstawienia popularne. W pierwszym dniu wystawiona zostanie komedia Jakuba Devala — „Subretka”, a w drugim operetka „Róża Stambułu”. Ceny biletów od 10 gr do 1,15 zł.

— Bal reprezentacyjny Polskiego Białego Krzyża odbędzie się w dniu 14 stycznia w sali pod Oriem. Już obecnie komitet organizacyjny przygotowuje szereg niespodzianek i atrakcji, oraz opracowuje listę zaproszeń.

## Co nas boli?

## Na niwie ubezpieczeń społecznych

Ostatnia poczta przyniosła nam dwa jednakowe nieomal listy. Są to skargi na organizację ubezpieczeń społecznych w Polsce. Pierwszy list, pochodzi od jednego z ubezpieczonych, drugi — od właściciela apteki. Jak zaznaczyliśmy, oba poruszają ten sam temat — zaopatrywanie chorych w lekarstwa przez Ubezpieczalnię Społeczną.

Posłuchajmy, co pisze na ten temat autor pierwszego listu:

„Zachorowałem pierwszy raz po sześciolatnim płaceniu składek ubezpieczeniowych. Lekarz skonstatował wadę serca. Zapisal mi jakieś lekarstwa. Wprost od lekarza udałem się po te lekarstwa do Ubezpieczalni Społecznej. Punkt rozdzielczy lekarstw był zamknięty. Musiałem drugi raz, mimo silnego osłabienia przyjść do miasta by otrzymać preparat o niezbyt doskonałym wyglądzie. Może wartość tego „urzędowego” lekarstwa jest taka sama, jak i wartość preparatów z prywatnych aptek i farmaceutycznych wytwórni, to jednak każdy mi to przyzna, że już samo opakowanie lekarstwa działa sugestywnie na chorego. Gdy znany powszechnie „kogutek” ktoś poda nam w normalnym opakowaniu i zawinięty w jakiś szary papier, więcej zaufania będziemy mieli do opakowanego estetyczniej. No i sama niedogodność przydziału lekarstw już rozgorycza ubezpieczonego. Apteki czynne są od rana do wieczora bez przerwy — czemu więc nie są czynne tak samo urzędowe rozdzielnie lekarstw? Chyba za nasze wiel-

kie pieniądze, jakie opłacamy do Ubezpieczalni mamy prawo domagać się tego. Zniesiono nam wolny wybór lekarzy, a obecnie zniesiono również wolny wybór aptek, skazując na dochodzenie z odległych przedmieść do ulokowanych w centrum miasta dwu rozdzielni lekarstw, czynnych zresztą tylko w pewnych godzinach.”

Drugi list, jak zaznaczyliśmy na wstępie, pochodzi od jednego z miejscowych aptekarzy. Informator nasz skarży się, że Ubezpieczalnia Społeczna swoje pierwsze kroki stawiała w terenie przy wydatnej pomocy aptek.

„My, aptekarze, w dużej mierze przyczyniliśmy się do tego, że Ubezpieczalnia Społeczna tak się rozrosła i doszła do takiego wspaniałego rozwoju. Niestety obecnie te właśnie ubezpieczalnie zaczynają podcinać nam byt, przez organizowanie własnych spółdzielni aptecznych i własne rozdawnictwo leków. W Bydgoszczy mamy dwa takie punkty, przy czym mówi się o rychłym ich zwiększeniu. Wówczas skazani zostaniemy jedynie na chorych ubezpieczonych, których przecież w obecnych czasach jest tak bardzo mało. A w rozmowie z ubezpieczonymi nie słyszałem jeszcze słów uznania dla tych urzędowych rozdzielni lekarstw. Przeciwnie, ludzie narzekają na nie. Tak walczymy z etatyzmem, a tu właśnie ten etatyzm rozpowszechnia się ku niezadowoleniu ubezpieczonych, dlawi prywatne apteki, które tak bardzo nam będą potrzebne w wypadku

wojny. W grę wchodzi więc już nie tylko byt aptekarstwa prywatnego, lecz również wyższa racja. Nad tym winien się zastanowić Rząd.”

Ogłoszenie tych dwu listów bez wystąpienia strony w tym wypadku rozpoczętej, byłoby niewątpliwie niesprawiedliwością, przynoszącą krzywdę tak zasłużonej skądinąd instytucji, jak Ubezpieczalnia Społeczna. Udaliśmy się przeto do tej urzędowej rozdzielni lekarstw przy ul. Warmińskiego i Cieszkowskiego.

Godziny otwarcia tych rozdzielni są pomyslane w ten sposób, by umożliwić chorym wzięcie lekarstwa zaraz po wizycie u lekarza. Jest jednak dużo racji w tym, że takie punkty (zwłaszcza że ich jest tylko dwa w Bydgoszczy), winny być otwarte przez cały dzień bez przerwy. Oprowadzeni przez usłużnego prowizora stwierdziliśmy, że poza wyrobami własnymi Ubezpieczalni Społecznej wydaje się w tych rozdzielniach również kosztowne preparaty wytwórni farmaceutycznych krajowych i zagranicznych w oryginalnych opakowaniach. Poruszona w liście sprawa opakowań wydawanych lekarstw jest obecnie na drodze poprawy. Lekarstwa ubezpieczalni, robione zresztą z najlepszych specyfików krajowych i zagranicznych, otrzymują coraz bardziej estetyczną szatę zewnętrzną. Ponieważ wszelkie specyfiki zakupywane są centralnie i masowo, cena ich jest znacznie niższa, aniżeli dla aptek prywatnych. Z tego powodu każde lekarstwo wydane przez własną rozdzielnię kalkuluje się ubezpieczalni o wiele taniej, niżby je nabywała w prywatnej aptece. Daje to poważne oszczędności, które z pożytkiem można obrócić na inne cele. Oszczędność ta jest tym bardziej wskazana, że przeciętnie od każdego człowieka, podlegającego ubezpieczeniu, otrzymuje ubezpieczalnia tylko 1,50 zł miesięcznie na opiekę lekarską. A przecież suma świadczeń idzie nieraz w tysiące dla jednej osoby. Nie tak dawno w Bydgoszczy po kilkumiesięcznym ubezpieczeniu zachorowała służąca. Wyleczenie jej kosztowało ubezpieczalnię ponad 1.200 zł. Zaledwie miesiąc ubezpieczony był jeden z dziennikarzy, zachorował nagle, trzeba było przeprowadzić operację. Leczenie pooperacyjne trwało dwa miesiące, łączny koszt wyniósł znowu około 1000 zł. A takich wydatków wysokich, nieproporcjonalnych do wkładu ubezpieczonego jest bardzo dużo. Nic więc dziwnego, że ubezpieczalnie szukają sposobów oszczędnej gospodarki, nie czynią tego jednak nigdy ze szkoda dla zdrowia ubezpieczonego. Tak zapewnią nas kompetentny przedstawiciel ubezpieczalni.

Łącznie z tym wyjaśnieniem zamieszczamy obecnie listy naszych Czytelników z przekonaniem, że liczni rozgoryczeni ludzie rozumieją intencje, jakimi kierowały się ubezpieczalnie społeczne, wprowadzając zmianę. Czy zmiana ta istotnie stoi w kolizji z interesami obronności kraju — tego nie chcielibyśmy rozstrząsać na łamach „wolnej trybuny”.

(ja)

— Piecyki koksowe na ulicach Bydgoszczy. Wobec panujących ostatnio silnych mrozów ustawiono w śródmieściu Bydgoszczy kilka piecyków koksowych. Niestety ilość tych piecyków jest jeszcze niedostateczna.

— Zabezpieczenie domowych urządzeń wodociagowych od zamarzania. W związku z obecnymi mrozami Zarząd Wodociągów i Kanalizacji Miejskich przypomniał właścicielom domów i osobom zainteresowanym, że najlepszą ochroną przeciw zamarzaniu wodociągów i domowych urządzeń wodociagowych jest zabezpieczenie stałej cyrkulacji wody w domowych rurkach. Wobec powyższego nie należy domowych urządzeń wodociagowych zamykać na noc, a przeciwnie, należy starać się zabezpieczyć ruch wody w wodociągach, w tym celu zaleca się co najmniej zostawić trochę otwarte kurki wodne na najwyższym piętrze. Za zwiększone z tego powodu zużycie wody po przedłożeniu odpowiedniego wniosku, liczyć się będzie, stosownie do odnośnej uchwały magistratu, połowę ceny wody i opłat kanalowych.

— Pan prezydent miasta Barciszewski zamiast życzeń świątecznych i podziękowań za nadesłane życzenia złożył na bezrobotnych i biedne dzieci miasta Bydgoszczy kwotę 50 zł.

— Zakuci w lodowych okowach. Nagłe zamarznięcie Kanału Bydgoskiego Brdy i Noteci spowodowało zamknięcie w lodowych okowach licznych ładownych szkut ruchu tranzytowego i krajowego. Kilka szkut utknęło zdale od torów kolejowych, co uniemożliwia ewentualne przeładowanie towaru i wysłanie go w dalszą drogę transportem kolejowym. Powoduje to poważne

straty zwłaszcza w przesyłkach terminowych. Rychłego uwolnienia zablokowanych lodem szkut nie można się narazie spodziewać. Lód na Kanale Bydgoskim osiągnął grubość 30 cm. Władze wodne wydały odpowiednie zezwolenia na wyrab lodu, który się już rozpoczął. Zwłaszcza właściciele browarów, nauczani zeszłorocznym przykrym doświadczeniem (pozostali bez większych zapasów lodu) obecnie energicznie zabrali się do eksploatacji lodu na Kanale.

— Kino Lido. Na ekran tego kina wszedł potężny reportaż filmowy z egzotycznej dżungli malajskiej. Obiektów filmowy brnie po przez dżunglę, wyławia najcudowniejsze jej widoki i krajobrazy. Chwile pełne dramatycznego napięcia. Na tym tle snuje się bardzo zajmująca akcja tego filmu, w którym niezapomniane kreacje tworzą dwie nowe gwiazdy ekranu: Colin Tapley i Jayne Regan.

— Kino Marysienka gra przemianą komedii filmową, opartą na życiu centralnej dzielnicy nowojorskiej. Film nazywa się dość groźnie: „Bitwa na Broadwayu”. Jest to jednak spłot przeżabawnych sytuacji, w których pierwsze skrypcze gra Victor Mac Lenglen.

— Łaźnia miejska na Szwederowie na okres przedświąteczny obniżyła poważnie wszystkie opłaty, pobierane za kąpiel pod natryskiem i w wannie. Obniżkę tę zwłaszcza mieszkańcy Szwederowa powitali z prawdziwym zadowoleniem.

— Dyrektor Teatru Miejskiego im. K. H. Rostworowskiego w Bydgoszczy p. Aleksander Rodziewicz złożył 50 zł na gwiazdkę dla dzieci bezrobotnych m. Bydgoszczy zamiast życzeń i wizyt świątecznych i noworocznych.

## WRAŻENIA TEATRALNE

## „Pan Topaz”

komedia w 4 aktach Marcellego Pagnola

Wśród szeregu wystawionych ostatnio sztuk przez Teatr Miejski, jedno z czołowych miejsc zajmie w repertuarze doskonała komedio-satyr „Pan Topaz” Marcellego Pagnola. Sobotnia premiera tej sztuki wykazała jej doskonałe sceniczne walory. Napisana jest świetnie, posiada świeże dowcipy i pierwszorzędne sceny zlane w jedną wspaniałą i błyskotliwą całość. Treścią sztuki jest pokazanie przemiany człowieka uczciwego w holysza-kombinatora, który — jak to mówią — nie sieje a zbiera.

Przemiana ta następuje pod wpływem złego otoczenia, a właściwie po zwolnieniu tego człowieka uczciwego z pracy. Nauczyciel ludowy Topaz, po nieporozumieniach ze swym dyrektorem, zostaje zwolniony z posady i dostaje się w ręce aferzysty, z którym wspólnie przeprowadza szereg kombinacji finansowych. Posiadając wrodzony spryt i inteligencję, usuwa się pomału spod wpływu wspólnika aferzysty i w końcu „na własną rękę” pracuje i zarabia na różnych aferach.

W okresie tym mimo, że poprzednio był idealistą, zaczął głosić hasło, iż „aby dobrze żyć i zarabiać, trzeba drugiemu pod jakimkolwiek pozorem wydzierać pieniądze”. W roli Topaza wystąpił specjalnie zaproszony przez Dyrekcję Teatru znany aktor p. Bolesław Mierzejewski. Z uznaniem musimy podkreślić, że p. Mierzejewski wy dobył z tej wspaniałej roli wszelkie potrzebne odcienia, dając w świetnie ujętym typie oryginalną postać nauczyciela, a potem aferzysty. Najpierw był idealistą, rozumiejącym posłannictwo nauczyciela, a później zmuszony koniecznością życia — bezwzględny materialista. Przemiany te uzewnętrznił z wielkim talentem, bez jakichkolwiek usterek.

Postać Zuzy, eleganckiej utrzymanki aferzysty, kreowała z właściwym sobie wdziękiem p. Jadwiga Domańska. Dała ciekawy typ kobiety pięknej, poświęcającej wszystko dla pieniędzy, uważającej miłość za czysto handlową transakcję. Doskonałym był w roli aferzysty Castel-Benača p. Bolesław Rostan. Jego ujęcie tej roli nie można nie zarzucić. Oryginalny typ arystokratki stworzyła w roli baronowej p. Janina Sobotkowska, aktorka o dużym talencie i niekłej apar-

W roli arystokraty-nicponia wystąpił p. Malatyński, ujmując dość ciekawie odtwarzaną przez siebie postać. Dobrym był również jako dyrektor szkoły, nie mający jednak zrozumienia dla swego posłannictwa p. Edward Kowalczyk. Miłą maszynistką, oryginalną w typie była p. Lidia Kownacka. Tak samo ciekawą postacią stworzyła w roli despotki i psotnej córki dyrektora p. Janina Okońska. Szkoda, że dotychczas aktorkę tę, posiadającą świetne warunki zewnętrzne, nie widzieliśmy w roli bardziej jej odpowiadającej. Słowa uznania należą się jeszcze p. Dębiczowi za charakterystyczne ujęcie roli typowego nauczyciela. Wreszcie w mniejszych rolach wystąpili pp. Kuźmiński, M. Kowalczyk i Gajdecki. Dekoracje pomysłu pp. Przeradzkiej i Jędrzejewskiego bardzo staranne. Dużą zasługę ponosi w tym, że sztuka zdobyła sukces na premierze, reżyser p. Edmund Szafranski. Opracował sztukę w najdrobniejszych szczegółach, nie pozostawiając żadnych niedociągnięć. Widocznym było, że nawet chłopcom w szkole (I akt) poświęcił wiele uwagi i pracy. Tak zagranej i tak wystawionej sztuce wróżymy duże powodzenie.

(f)



## Notowania giełdowe

### NOTOWANIA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ z dnia 19 grudnia

**DEWIZY:** Belgia 88,75; Berlin 212,01; Gdańsk 99,75; Amsterdam 286,61; Londyn 24,65; Kopenhaga 110,00; Nowy Jork cześć 5,27¼; Nowy Jork kabel 5,27¼; Oslo 123,77; Paryż 13,91; Praga 18,08; Sztokholm 126,96; Zurych 119,05; Mediolan 27,86; Helsinki 10,88; Montreal 5,22¾. — Tendencja dla amerykańskich, dla europejskich nieco słabsza.

**WALUTY:** Belgi belg. 88,70; Dolar am. 5,25¼; Dolar kanad. 5,20; Floreny hol. 286,35; Franki fr. 13,89; Franki szwajc. 118,85; Funt ang. 24,63; Guldeny gdańskie 99,75; Korony: czeskie 10,40, duńskie 109,75, norweskie 123,45, szwedzkie 126,65; Liry włoskie 17,80; Marki fińskie 10,70; Marki niemieckie srebrne 87,00.

**AKCJE:** Bank Polski 136,00; Bank handlowy 60,00; Bank Zachodni 45,50; Cukier 35,50; Węgiel 34,25; Lilpop 92,25; Modrzewów 19,80; Norblin 98,00; Ostrowiec 65,25; Starachowice 46,00; Zyrardów 61,50; Haberbusch 61,00. — Tendencja nieco mocniejsza.

**PAPIERSY:** 4½ proc. wewnątrzna 65,00 setki; 3 proc. inwest. I em. 84,50 serie 92,00, II em. 83,50 serie 90,50; 5 proc. konwersyjna 68,00 setki; 4 proc. prem. dol. 42,50; 4 proc. konsolidacyjna 65,25 drobne; 8 proc. przemysł polski 80,00; 8 proc. ziemskie dol. kupon 116,99; 4½ proc. ziemskie seria piąta 63,13; 5 proc. Warszawy 1938 r. 73,25 drobne; 5 proc. Warszawy 1938 r. 72,25; 5 proc. Łodzi 1938 r. 61,75; 5 proc. Łodzi 1933 r. 64,00; 6 proc. obl. Warszawy 8 i 9 em. 75,00. — Tendencja dla pożyczek i dla listów ziemskich nieco mocniejsza, dla listów miejskich utrzymana.

### OLEJARNIA I RAFINERIA FRANCISZEK WOYTAN Toruń, ul. Grudziądzka 15

Uprzejmie zawiadamia, że na dzień 19 b. m. nasze ceny są jak następuje:

Olejarnia kupuje i płaci:  
za rzepak zimowy z 40,00—44,00  
za rzepak holenderski letni z 38,00—40,00  
za siemię lniane „Bombay” z 46,00—52,00  
za siemię ln. kresowe przy 80% czyst. z 42,00—46,00  
za gorczycę z 32,00—36,00

za 100 kg.  
Olejarnia sprzedaje śrutę:  
za rzepakowy z 13,00  
za lniany z 20,00  
za kokosowy z 13,50  
za palmowy z 13,00  
za firmową mieszankę pasz treściwych D/H R. T. Piłkowskiego, W-wa gwarantowanej zawartości: 22 proc. białka strawn., ca 3,5 proc. tłuszczu z 19,00 za 100 kg.

### URZĘDOWA CEDULA GIEŁDY ZBOZOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY z dnia 19 grudnia

Jęczmień 673-678 g.l. 16,50—16,75 tend. ożywiona; jęczmień 644-650 g.l. 16,25—16,50 tend. ożywiona. Tendencja na pszenicę i żyto — spokojna.  
Obroty: pszenica 110 ton; żyto 255 ton; jęczmień 225 ton; owies 170 ton; mąka pszenna 7 ton; mąka żytnia 71 ton; otręby pszenne 5 ton; otręby żytnie 17 ton; seradela 15 ton.  
Ogólny obrót 900 ton.

### SPRAWOZDANIE Z HANDLU NASIONAMI B. HOZAKOWSKI — TORUŃ z dnia 19 grudnia

Płacono w dniach ostatnich z 100 kg franko stacja załadowania.

**Nasiona:**  
Koniczyna czerwona 85—105; koniczyna biała średni gat. 270—300; koniczyna biała prima czyszczona 300—350; koniczyna szwedzka 130—140; koniczyna żółta 52—62; koniczyna żółta w łuskach 27—32; inkarnatka 80—90; przelot 60—70; rajgras krajowy 65—75 tymotka 22—27; seradela 22—26; wyka lat. 18—22; wiczka zim. 65—75; peluszka 21—23,50; groch Wiktoria 23—28; groch polny. 22—25; groch ziel. 23—24; bobik 20—24; gorczyca 38—44; rzepak 40—42,50; rzepak 41—42; siemię lniane 48—50; konopie 45—50; mak niebieski 68—75; mak biały 85—90; tatarska 18—22; proso 20—25.

## Hallo, tu Polskie Radio!

### Wtorek, 20 grudnia

#### PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6,30 Audycje poranne. 11,00 Od pisma klinowego do współczesnego druku — pogadanka dla dzieci starszych. 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,08 Audycja południowa. 15,00 „Mam 13 lat” — powieść mówiona Janiny Morawskiej dla młodzieży. 15,15 Skrzynka ogólna — dr. Marian Stępowski. 15,30 Muzyka obładowa w wykonaniu Orkiestry Salonowej Rozgłośni Poznańskiej. 16,00 Dziennik popołudniowy. 16,08 Wiadomości gospodarcze. 16,20 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 17,00 Arie operowe w wykonaniu Stanisława Drabika. 16,50 Dzwig — pogadanka. 16,30 Regital skrzypcowy Zdzisława Roesnera. Przy fort. Krystyna Wyrobek-Roesnerowa (z Torunia). 17,20 „Muzy mówią” — odczyt. 17,30 „Z pieśnią po kraju” — audycję prowadził prof. Bronisław Rutkowski. 18,00 Audycja dla wsi. 18,30 Audycja dla robotników. 19,00 Koncert rozrywkowy. 20,35 Audycje informacyjne. 21,00 Koncert Towarzystwa Krzewienia Muzyki Kameralnej. 21,50 „Poezje wieku złotego” — audycja w oprac. Juliana Krzyżanowskiego, prof. U. J. P. 22,05 „Śląsk dzisiejszy” — audycja słowno-muzyczna. 22,55 Przegląd prasy. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wie-

czernego, Komunikat meteorologiczny. 23,05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim.

#### ROZGŁOSNIA POMORSKA W TORUNIU

6,57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10,00 Koncert rozrywkowy (płyty). 10,55 Program na jutro. 11,15 Soliści 13,00 Dla każdego coś ładnego (płyty). 13,50 Wiadomości z Pomorza. 15,15 „W blasku kolorowych światełek” — audycja dla dzieci. 18,00 Obrazki gdańskie z opracowaniem Witolda Grotta. 18,10 Pogadanka społeczna. 18,15 Skrzynka techniczna w opracowaniu Karola Miłobędzkiego. 18,25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22,55 Aktualności. 23,05 Zakończenie programu.

#### PROGRAM YZAGRANICZNE

19,30 BUDAPESZT. Wieczór oper z Teatru. 20,03 RADIO ROMANIA. Koncert symfoniczny. 20,10 DEUTSCHLANDSENDER. Koncert Filharmonii Berlińskiej. 20,10 HAMBURG. „Wieszcza Bożego Narodzenia” opera Pfiltznera. 20,30 SZTOKHOLM. Koncert symfoniczny. 21,30 PARIS PTT. „Dawne przepoje” — aud. muz. 21,45 LUKSEMBURG. „Werther” — opera Massaneta.

#### Transmisja z otwarcia i poświęcenia inwestycji finansowych

Uroczyste otwarcie i poświęcenie inwestycji dokonanych w Zakopanym w związku z mistrzostwami narciarskimi świata odbędzie się dn. 20 bm. we wtorek.

W tym dniu oddane zostaną do dyspozycji wszystkie następujące większe obiekty: kolejka górską na Gubałówkę, stadion narciarski pod Krokwią, wyścig sanlowy na Kasprowy Wierch, hotel turystyczny na Kalatówkach i kilkanaście nowowytbudowanych ulic.

Przebieg tych uroczystości będzie nadany przez radio tego samego dnia na fall ogólnopolskiej od godz. 22,05 do 22,55.

#### Recital skrzypcowy Zdzisława Roesnera

Znakomity skrzypek polski dyrektor szkoły muzycznej w Gdyni, Zdzisław Roesner znany radiosłuchaczom z licznych występów przed mikrofonem P. R. wystąpi na ogólnopolskiej tali dn. 20 bm. o godz. 17,00 grając sonatę Biber'a i melodie Czajkowskiego. Akompaniuje p. Wyrobek-Roesnerowa.

#### „Obrazki Gdańskie”

Gdańsk jest portem polskim, ściśle związanym ze swoim zapleczem — Polską. Wszyscy Polacy interesujący się rozwojem naszej potęgi morskiej, dowiedzą się dn. 20 bm. o godz. 18,00 z pogadanki pt. „Obrazki Gdańskie” p. Witolda Grotta, o gospo-

darczym znaczeniu Gdańska i o możliwościach jego współpracy z gospodarką narodową Polski.

#### Środa, 21 grudnia

#### PROGRAMY ZAGRANICZNE

6,30 Audycje poranne. 11,00 „Wigilia Dorotki” — słuchowisko dla dzieci. 11,25 Erna Sack i Karo Schmitt-Walter śpiewają (płyty). 11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03 Audycja południowa. 15,00 Rozwiązanie zagadki historycznej dla młodzieży z dn. 18. listopada. 15,05 „Nasz koncert” — audycja dla młodzieży. 15,30 Muzyka obładowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej. 16,00 Dziennik popołudniowy. 16,03 Wiadomości gospodarcze. 16,20 Dom i szkoła: Zle i dobre sposoby dopomagania w lekcjach — odczyt. 16,35 Utwory woloncelowe w wykonaniu Artura Wenske. 17,00 Pisarze współcześni o żołnierzu — wygl. Jerzy Pietrkiewicz. 17,15 Koncert kameralny (z Krakowa). 18,00 Audycja dla wsi. 18,30 „Nasz język” — audycja w opracowaniu prof. Witolda Doroszewskiego. 18,40 „Dyskutujemy”: „Poświęcenie bez granic” — dyskusję zagai dialog Ireny Gombrowicz. 19,00 Koncert rozrywkowy (z Poznania). 20,35 Audycje informacyjne. 21,00 Opowieści o Chopinie: „Maria Wodzińska” — audycja w opracowaniu Karola Stromengera. Przy fortepianie Józef Turczyński. 21,45 „Na przyjęcie Pana” — rozmowa adventowa — wygl. ks. biskup dr. Józef Gawlina. 22,00 Hektor Berlioz (płyty). 22,55 Przegląd prasy. 23,00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny. 23,05 Wiadomości z Polski w języku angielskim.

#### ROZGŁOSNIA POMORSKA W TORUNIU

6,57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10,00 Koncert rozrywkowy — płyty. 10,55 Program na jutro. 11,25 Gra Józef Sziget — płyty. 13,00 Dla każdego coś ładnego — płyty. 13,50 Wiadomości z Pomorza. 18,00 „Zima w ulu” pogadanka rolnicza Stanisława Sztyłkowskiego. 18,10 Zwyczajnie wigilijne — pogadanka ks. Floriana Kaszubowskiego (z Bydgoszczy). 18,15 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22,00 Muzyka włoska — płyty. 23,05 Zakończenie programu.

#### ZAGRANICA

18,30 RYGA. „Córka młynarza” — operetka Karla. 20,30 DEUTSCHLANDSENDER. Utwory Nicolai'ego. 20,30 PRAGA. Koncert symfoniczny. 21,00 RZYM. „Tosca” — opera Pucciniego. 21,30 LILLE. Wieczór operetek. 21,45 RENNES. Koncert symfoniczny z udziałem skrz. H. Szerynga. 22,00 PARIS PTT. Koncert symfoniczny. 23,10 DROTITCH. „Francesca da Rimini” — opera Zandonai'ego.

## RADA Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu rozpisuje konkurs na stanowisko naczelnego dyrektora tegoż Zakładu

Wymaga się wykształcenie wyższe, zakończone przepisaniem egzaminami oraz znajomość ubezpieczeń. Wysokość wynagrodzenia ustali umowa. Stanowisko ma być objęte z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Zgłoszenia uprasza się składać do dnia 15 stycznia 1939 r. włącznie, na ręce Przewodniczącego Rady p. Starosty Krajowego Ludwika Begalego w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29.

Tania sprzedaż gwiazdkowa u PUCIŃSKIEGO Toruń, KR. JADWIGI 4. Skład bławatów i galant. KREDYT NA ASYGNATY

Wyborne Cukierki Czekoladki Pierniki w wielkim wyborze po znanych niskich cenach poleca A. Łęgowski Toruń, Łazienna 17, Mickiewicza 80.

**Rupturowe** pasy, pooperacyjne, prostotrzymacze, pończochy gumowe. A. Kamiński, Toruń, Św. Ducha 21. Kredyt na asygnaty. 1996

**Jadalnie Syplalnie** solidne, w rozmaitych egzotycznych drzewach (310) BRACIA TEWS Toruń, Mostowa 30.

**MEBLE** solidne w wielkim wyborze poleca na dogodnych warunkach FABRYKA MEBLI Z. Kowalewski Toruń, N. Rynek 18, tel. 1332. 2031

**Cukiernia Popularna** Toruń, Łazienna 28, tel. 25-84 przyjmuje zamówienia **świąteczne** wg specjalnych życzeń na znakomite tarty, struće, babki i t. p. z surowców pierwszorzędnej jakości. Ceny przystępne.

**Na Święta \* Dla Smakoszy** tylko Marcowa, Świętojańskie, Porter poleca Repr. Browaru Okocimskiego Toruń, Podmurna 58-60, Telefon 13-34. 2165

Z powodu terminowej likwidacji sprzedaje po cenach bezwzględnie okazjnych galanterię skórzaną, eleganckie nowoczesne urządzenia sklepowe oraz kompletne urządzenia mieszkalne. 7527 **H. LEMBERG Co. Gdańsk** Grosse Weilwebergasse 8.

**Narzędzia dla dzieci** poleca **A. BINIEK** Toruń, Królowej Jadwigi 20 Telefon 1374. 2075

**OSMOGEN** GASECKIEGO KOJA TE BOLE. reumatyczne i artretyczne NAJWIĘCEJ DOKUŻAJĄ PODCZAS ZIMNYCH NIEPOGODY. MASZ PRZECIWNIE REUMATYZMA? PIJN PRZECIWNIE REUMATYZMU DO KAPIELI „OSMOGEN”

**Gwiazdka się zbliża** Choinki ukazały się w mieście Choinka musi być na gwiazdkę pięknie przystrojona, a pod choinką znaleźć się muszą ładne, nie koniecznie kosztowne, podarki. Gwiazdka będzie wtenczas wesoła, radować się będą dzieci a razem z nimi całe otoczenie. Czas pomyśleć o gwiazdce i nie zwlekać na ostatnią chwilę z zakupami. Kto uważnie śledzi okna wystawne, szczególnie moje, ten się przekona, że tu właśnie jest dobre źródło zakupu gwiazdki. Tu jest wielki wybór tanich, pięknych i praktycznych podarków. Pamiętajcie u **Władysława Kulerskiego** Grudziądz, Rynek 13 Poleca albumy, wieczne pióra, książki do czytania, automaty ołówkowe, papiery listowe, książeczki obrazkowe itd. itd. Wielki wybór pocztówek świątecznych

**Najpraktyczniejsze podarki gwiazdkowe** Zegarki — Brylanty — Płatory Kryształ i wszelką biżuterię po cenach znacznie niższych poleca **Kazimierz Bibik** mistrz zegarm. trzowski Zaprzyjężony Rzeczoznawca Sądowy Toruń, Stary Rynek 39. — Telefon 1292





Jeśli ma być radość z Gwiazdki i radość prawdziwa,  
Zadna tajemnica w tym się nie ukrywa,  
Wszyscy kupują podarki, każdy coś wybierze  
Tylko w „Kiermaszu Świątowym” radzę wszystkim szczerze.



# „KIERMASZ ŚWIĄTOWY”

Bracia Rymarscy  
Toruń, Staromiejski Rynek 30, telefon 1446.  
Gdynia, Staromiejska 17. tel. 28 23.

Proszę pamiętać!  
Droga do korzystnego  
zakupu  
gwiazdkowego  
prowadzi do  
Składanowskiego  
Toruń, St. Rynek 24.  
Magazyn biawatów  
i galanterii.  
Kredyt na asygnaty.

## Karty do gry

bridżowe, preferansowe najtaniej w firmie  
**A. Marasiński**, Toruń.  
(naprzeciw kościoła garnizonowego) 2116

## Piece

**B. Kaczmarek**  
Bydgoszcz ul. Podwale 1  
naprzeciw Hali Targowej

## Pierniki

na gwarantowanym miodzie, w różnych gatunkach, najlepszej jakości po cenach konkurencyjnych poleca  
**Piekarnia Pierników Toruńskich** 1091

**A. Kowalski**, Toruń,  
ul. Szczytna 18. Tel. 20-23.

## Zabawki

rowerki, lalki, pokoiki lalkowe, fortece, gry, poleca „Tani Bazar Zabawek”, Toruń, Św. Ducha 15. (2125)

## Kartoflanka

„Słońce” najprzedniejsza 1 kg zł 0.38  
**Hurtownia Jan Kapczyński**  
Szeroka 35 (2160)



**Wózki**  
dziecięce — lalkowe w wielkim wyborze, najtaniej poleca 2126  
„Tani Bazar Zabawek”  
Toruń, Św. Ducha 15.

## Darmo

dajemy stałym klientom serwisy i inne prezenty. Skład Art. Kolonialnych S. Pawelkiewicz, Toruń Szczytna 17. (2130)

## Na gwiazdkę! Bezkonkurencyjne detektory głośnikowe

czułe głośniki wszystkich fabrykatów. Okazyjne aparaty lampowe w wielkim wyborze poleca

## K. Tułodziecki

Zakłady Mechaniczne  
Toruń, Małe Garbary 9,  
tel 1702. 1960

## Pudry

kremy i wody na wagę i w opakowaniach oryginalnych

## Hurtownia Jan Kapczyński

Szeroka 35 (2160)

## Krawaty

tysiące nowych desen gwiazdkowych poleca po cenach fabrycznych Fabryka Krawatów, Toruń, Most Pauliński 1. 2019



## Radość

wiełą sprawisz  
podarkiem nabytym w składzie  
Zegarmistrzowsko - Złotniczym  
**Jana Nałaskowskiego**  
w Toruniu, Rynek Staromiejski 2.

Rok założenia 1914  
Kredyt — na asygnaty

## DO SPORTU

ZIMOWEGO

Łyżwy „Turf”	3.75	Narty	8.00
Łyżwy Hockey	6.75	Wiązania	3.95
Kije Hockeypowe	2.95	Kiiki	2.75
Buty łyżw.	18.50	Buty	27.50

**SANECKI od 3.50**

**KOMBINEZONY GRANATOWE DLA DZIECI 6.75**

**NAUSZNIKI — CZAPKI NARC.**

**UBRANIA NARCIARSKIE**

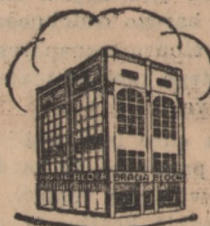
gotowe i na miarę.

Na prowincję wysyłamy odwrotnie pocztą.

**DOM TOWAROWY**

## BRACIA BŁOCH

TORUŃ — SZEROKA 11



2164

## Na święta i uroczystości domowe

polecam pierwszorzędną sałatki, ryby, w majonezie i galarecie, zakąski i t. p. 2094  
Oryginalne Siwuchy, Śliwowica, Koniaki, Saumon, Podbięta, Mandarin, Arak, Rum, Poncz.

## Kantorowicz

Toruń, Szeroka 18 tel. 1858

## Praktyczne podarki gwiazdkowe

Koszule - Piżamy - Bonżurki - Krawaty  
Rękawiczki - Getry poleca

## Leon Kuczyński

## Szczotki

wycieraczki, szpagat, pendzle, wata i paski do uszczelnienia

**Hurtownia Jan Kapczyński**  
Szeroka 35 (2160)

## Tanio na sprzedaż

jadalnia, ciemny dąb z mahoni, zegar, fotel skórzany, sypialnia, koldry, długi stół rozuwany, krzesła, wózek do herbaty, dywany, odkurzacz, bole, różne lampy, lodownia, rozmaite szafy, gramofon z płytami, kuchnia i statki kuchenne. Gdańsk. Adebargasse 1, I prawo. (8793)

## Najlepsze pierniki

toruńskie, lom piernikowy i waflowy poleca **A. Rost**, dawniej

## Hermann Thomas

Toruń, Nowy Rynek nr. 4 hurt. detal. (2069)

## Wieczne

głóra, zwykle i złote wszelkich systemów, największy wybór

**A. Marasiński**, Toruń,  
(naprzeciw kościoła garnizonowego). 2116

## Papierośnica

to w kwasach małżeńskich pojeżdżanie. Pamiętajcie o tym i kupujcie Panie.

**Strzelecki**, Toruń, ul. Szewska 12. 2001

Srebro, platery, filigranowe koszyczki, tace, patery. Wytworne

## prezenta

na święta — Strzelecki, zegarmistrz Toruń, Szewska 12. (2001)

## Kapelusze

damskie — najnowsze fasony poleca najkorzystniej „Sonia” Zeglarska 29 I p. Toruń. (2128)

## Pomorska Wojewódzka Komunalna Kasa Oszczędności w Toruniu

Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Toruńskiego w Toruniu  
Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Toruń w Toruniu

## Bank Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Toruniu

podają do publicznej wiadomości, że w wigilię Bożego Narodzenia t. j. 24 grudnia rb. instytucje te będą

**nieczynne.**

II Km. 719/33.

## OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Grodzkiego w Kartuzach, rew. II na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 3 stycznia 1939 r. o godz. 10 w Baninie u dra Waltera Goersa odbędzie się publiczna licytacja nieruchomości, a mianowicie będą sprzedane: 250 ctn. ziemniaków, 50 kur, 10 kaczek, 10 gęsi, oszacowane na łączną sumę zł 620,—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Kartuzy, dnia 15 grudnia 1938 r.

(—) **Alojzy Satke**,  
Komornik Sądu Grodzkiego.

## Soda

krystaliczna 1 kg tylko 12 gr, proszki do szorowania

**Hurtownia Jan Kapczyński**  
Szeroka 35 (2160)

## Najpraktyczniejsze podarki gwiazdkowe

Zegarki — Brylanty — Platery — Kryształ — i wszelką biżuterię po cenach znacznie niższych poleca

**Kazmierz Bibik**  
mistrz zegarmistrzowski  
Zaprzyśżony  
Rzeczoznawca Sądowy  
Toruń, St. Rynek 39.  
Telefon 1292. (2109)

## RYNEK PRACY

## NA GWIAZDKĘ praktyczne podarki Jedwabie i materiały na suknie.

2095

**Płótna najtaniej** poleca F-ma

## Z. PUCIŃSKI

TORUŃ, Król. Jadwigi 4.  
Wielki wybór — Kredyt na asygnaty!

## Sypialnie

łóżna, gabinet, tapczany, kuchnie poleca 847

**T. KASPROVICZ**  
Toruń, ul. Prosta 5.

## Okazja

Sprzedam meble prawie nowe, stołowy, gabinet, kuchnia, przedpokój pojedyncze nowoczesne sztuki. Gdynia, ul. Świętojańska 48 m. 1 od godz. 2—3 i po godz. 7-mej. (7526)

## Spieszawiczka

władająca językiem polskim i niemieckim od zaraz potrzebna. Restauracja dworcowa Sopoty. (8794)

## RÓŻNE

**Trwała ondulacja 2.50**

Specjalne salony fryzjersko-kosmetyczne „ROCCO” TORUŃ, ul. „ROCCO” 1, I piętro, nad Arkadami. 2170

## mieszkanie

4-pokojowe słoneczne z balkonem, z przynależnościami — do wynajęcia od 1 stycznia. Toruń, Sobieskiego 33. (2167)

**OGŁOSZENIA:**  
wiersz milimetry na stronie I-tamowej . . . . . 0,20 zł  
w tekście na pierwszej stronie . . . . . 1,00 zł  
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . . . 0,80 zł  
w tekście na dalszych stronach . . . . . 0,50 zł  
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.  
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.  
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. niższe.  
Komunikaty 50 gr za wiersz.  
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

**ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:**  
Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. k. z do . . . . . 3,10 miesięcznie  
datkami książkowymi . . . . . 2,90 „  
Z odbiorem w administracji z dodatkami książkowymi 2,20 „  
Bez dodatków książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,00 „  
Z odbiorem w administracji . . . . . 2,00 „  
Gazeta Gdańska w Gdańsku: ceny jak powyżej — tylko w guldenach gdańskich.  
Zagranicą . . . . . 4,00 „  
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

**UWAGI:**  
Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 60 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżenie miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym śledzeniu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Wydawca: **NARODOWA SPÓŁKA WYDAWNICZA, S.p.a.**  
Adres redakcji i administracji: Toruń, ul. Bydgoska 56. Tel. 29-70, 29-80. Konto P. K. O. nr. 263-141.  
Redaktor naczelny: **JAN DRZEWECKI.**  
Redaktor odpowiedzialny „Gazety Gdańskiej”: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I p.  
Członkami Drukarni Józef Karol Kuszel w Toruniu



# Zima w modzie

## Pokraczne półbuciki i kaptury eskimoskie

Moda nie przewiduje w tym roku botów, proponuje natomiast pokraczny półbucik na niesamowicie grubej korkowej podszewce, co szpeci nogę. Mamy nadzieję, że panie będą rozsądne i same ocenią ten nonsens. Żadna, najgrubsza nawet pończo-



Najnowszy model pelerynki futrzanej.

cha, nie da nodze tyle ciepła, ile bot. Rozumie się, że nie biały, gumowy bot, tylko prawdziwy gabardinowy lub filcowy. Zimowa pończocha, szczególnie pończocha przeznaczona na ulicę, jest masywniejsza, grubsza i ciemniejsza. Do modnych odcieni należą: kolor „senegal”, przypominający odcień skóry murzynów senegalskich, — „Batavis” — podobny do mocno zarumienionej skórki razowego chleba, oraz odcienie rdzawe i orzechowe.

Ramiona i plecy chronią modne etole z lisów czy innych zwierzątek, przy czym główki na etolach są splaszczone i dla dekoracji ozdobione połączonymi pyszczkami i oczkami, wysadzonymi turkusami.

Kto nie lubi etoli, może włożyć na płaszcz z materiału lub kostium na wacie krótkie bolerko futrzane. Niekiedy zamiast bolerka osoby smukłe i wysokie mogą sobie pozwolić na krótkie szerokie płaszczki futrzane podbite pikowaną podszewką na wacie chińskiej. Na duże mrozy nikt nie potrafi obejść się bez futzanego płaszcza. Ażeby nadać zeszlorocznemu płaszczowi pozory modnego, wystarczy przerobić rękawy. Modny rękaw jest szeroki zarówno w nasadzie, jak w napiątku. Kołnierz modny natomiast zupełnie stracił na znaczeniu. Właściwie najmodniejszy jest mały wąski kołnierzyk, ściśle przylegający do szyi. Dla zmarzluchów moda wymyśliła futrzane kaptury eskimosów, olbrzymie czapki w stylu rosyjskich „jamszczyków” i inne futrzane dziwolągi. Mufki są tak wielkie, że nie raz dziwić się należy, jak mała pani może ją udźwignąć. Kształty mają najdowolniejsze i najwymyślniejsze. Nieodzowna kokarda zdoła ozdobić najskromniejszą nawet mufkę.

Sportowe futra mają duże, nakładane kieszenie, a futrzany pasek zapięty jest na futrzany guzik. Efekt modnych bolerek polega na tym, że bolerko jest obcisłe, a rękaw przesadnie szeroki, bolerko takie najczęściej pozbawione jest kołnierza. Luźne trzywierzciowe marynarki mają tył dłuższy od przodu.

Bardzo się może przydać futrzana kamizelka, rozchodząca się u dołu w dwa szpice i mogąca uzupełnić nie dość ciepły kostium zimowy. Na wieczór innych płaszczy prócz uzupełnionych kapuzami nie przewiduje się. Płaszczki mają kapuzy z tego samego materiału co płaszcze, ale za to okolone futrem, strojniesze zaś wykonane są z jakiegoś bardzo ozdobnego materiału, na przykład weloure transparent, przy czym kaptur jest z tego samego materiału co suknia wieczorowa.

Pani, która chce być możliwie wyekwipowana musi pamiętać, że każda pora dnia wymaga odpowiedniej toalety. Jeżeli rano można nosić jakiś kostiumik tweedowy w niebiesko-szarą kratkę, uzupełniony szafirową jersey'ową bluzeczką, a na to luźny płaszcz z małym, stojącym kołnierzykiem, to już w kilka godzin później obowiązują:

ciemny, najlepiej czarny płaszcz, przybrany karakulami, z pod którego widać welnianą suknię pod kolor płaszcza, tylko przybraną koło szyi metalowym haftem; inna suknia zachodząca pod samą szyję ma fason bardziej skomplikowany i niczym nie jest przybrany.

Céline

## „Polska Wenus” z pola buraczanego



Jak już donosiliśmy, przed rokiem w jednej z miejscowości w pobliżu St. Etienne nad Loarą, wykopano z ziemi w polu buraczanym posąg marmurowy, który wzbudził zainteresowanie historyków sztuki. Specjalnym dekretem zakwalifikowano ten posąg jako zabytek historyczny, którego wywóz z Francji został zakazany. Przed kilku tygodniami sprawa ta nagle nabrała posmaku sensacyjnej mistyfikacji, albowiem zamieszkały w pobliżu St. Etienne rzeźbiarz Włoch Cremonese wystąpił jako twórca posągu, oświadczając, że przed rokiem zakopał go w ziemi. Władze francuskie wdrożyły dochodzenie, aby sprawdzić autentyczność posągu, który został ochrzczony przez

### W jaki sposób zdobyć szybko majątek?

W szeregu pism amerykańskich ukazały się niedawno ogłoszenia, których nadawca proponował wszystkim, pragnącym szybko się wzbogacić, by nadesłali mu po dolarze, a uzyskają odpowiednie, skuteczne informacje. Pomysłowy Amerykanin otrzymał tą drogą w krótkim czasie 29.000 dolarów, gdy koszty ogłoszeń i korespondencji wyniosły ok. 4.000 dolarów. Każdemu, kto zgłaszał się w związku z ogłoszeniem, nadsyłano wkrótce list z lakoniczną radą: „Zrób to samo, co ja”.

prasę francuską „Wenus z pola buraczanego”.

„Paris Soir” wysłał do St. Etienne sprawozdawcę, który po przeprowadzeniu rozmów z młodym rzeźbiarzem przyszedł do wniosku, że posąg jest istotnie jego dziełem. Młody rzeźbiarz pokazał mu kawałki posągu odlamane od całości i nawet podał nazwisko modelki, która mu do posągu pozowała. Reporter odnalazł modelkę, przebywającą obecnie w Lionie jako służąca w jednej z restauracji. „Paris Soir” przynosi fotografie modelki podkreślając, że jest to Polka, Anna Strudzińska, która poprzednio była zatrudniona w okolicy St. Etienne.

Na zdjęciu marmurowy posąg, w środku jego twórcą.

RYSZARD BRAUN

22

# Sobowtór Pani Wu

Powieść sensacyjna

— Nim go pani jednak przeczyta muszę panią objaśnić, że Waksowie zmienili mieszkanie, umeblowali się, opływają w dostatki i... szykują pokój dla... mamy.

Staruszcze odjęło głos ze wzruszenia. Przelykała ślinę, mrugała oczyma, szukając na gwałt chusteczki do nosa po oczyszczeniach fartucha.

— Nic mogę zrozumieć, skąd?...

— Wygrał. Pan Waks wygrał większą sumę na loterii i zakłada jakieś biuro handlowe.

— Co pani mówi? Co pani mówi? — powtarzała staruszka, drżącymi rękami rozrywając kopertę.

— Ano, wymodliła pani widać szczęście dla córek. Bo mam wrażenie, że i Franka jakaś odmieniona. Kwiaty! Kwiaty! Kwiaty!

Loda wskazywała ręką na różową azalję i na kilka doniczek hiacyntów owiniętych w białą fryzowaną bibułkę.

— O to się pani myli, droga panno Lodo! To wszystko kupiła sobie Franka za własne pieniądze. Teraz mężczyźni kwiatów nie kupują! I żenić się nie chcą! I ten cały pan inżynier Zarychta, otwarcie mówiąc, wcale mi się nie podoba! Ani porównania do Mariana! Muszę pani powiedzieć pod sekretem, że codzień tu przychodzi, wycalowuje się z Franką, mówi z nią o wolnej miłości i ani mu w głowie zaręczyny.

— Może to jeszcze za wcześnie? — tłumaczyła Loda staruszcze. — Czasy są teraz inne.

— Dla prawdziwej miłości, moja droga pani, nie ma „innych czasów”. Marian kocha Jankę po dawnemu i świata za nią nie widzi! To dobry,

uczciwy, kochany człowiek i jedno tylko można było mu zarzucić, że przyzwyczajony od dzieciństwa do dobrobytu nie umiał sobie dać rady w życiu. No, ale chwała Bogu teraz już zło minęło i moja Janka będzie szczęśliwa.

W tym momencie w głębi mieszkania coś spadło, rozległ się przeraźliwy krzyk i stara pani Gudrynowiczowa złapała się za głowę.

— Co tam się dzieje? Co tam się dzieje? Pomarańczowy mazurek trzeba wkładać do pieca! A czekoladowy już pewno się spalił na węgiel! Przepraszę więc panią, moja kochana panno Lodo i lece! A w pierwszy dzień Świąt wieczorem, zapraszam. Razem z bratem! Konieczni!

Wybiegła.

W kilka minut później otworzyły się drzwi gabinetu i ukazała się w nich niezwykle ożywiona i uśmiechnięta twarz Franki.

— Przepraszam cię bardzo, moja Lodo, że byłaś świadkiem admonicji jaką dawałam mamie, ale doprawdy wyprowadziła mnie swoim gędzeniem z cierpliwości. Wyobraź sobie sytuację. Na fotelu pacjent z rozciętym dżaszem. Korzenie rozgałęzione, jak w starym drzewie, a tu za ścianą krzyki! Na szczęście wszystko poszło dobrze i dżasz tylko lekko krwawi. Założyłam tampony i robię okłady z lodu. Będzie to trwało przez czas dłuższy, pozwolisz więc, że tymczasem zmienię ci opatrunek. Dobrze?

— Ależ oczywiście...

Franka dzisiaj bardzo ładnie wyglądała. Jej brzydka na ogół cera różowiała dziś od rumieńców, włosy zwykle mocno upięte na karku, wiewały puszystością loków.

Wchodząc do gabinetu, Loda zobaczyła jakiegoś mężczyznę, leżącego na ceratowej kanapie z głową mocno odchyłoną w tył i ustami pełnymi waty. Nie patrzył na nią. Miał oczy zamknięte.

— Chodź — uśmiechnęła się Franka. — Siadaj na fotelu i powiedz, co tam słychać w Krakowie?

— Ano, dobrze. Jak najlepiej! Marian wygrał na loterii, założył biuro, umeblował mieszkanie i rozpoczynają nowe życie.

— Ach, tak...

Nie powiedziała więcej ani słowo naciskając nogą pedał maszyny i nachylając się z borem w ręk-

ku nad otwartymi ustami Lody. Nerw musiał być już odkryty bo świdrowanie sprawiło dokuczliwy ból.

— A... a... a... — jęknęła cicho ściskając mocno rękami poręcz fotelu, ale Franka nie ustawała w pracy. Świdrowała, czyściła, przemywała, zakładała maleńkie lusterko i znowu świdrowała.

— Chyba złapię ją za rękę, żeby przestała — myślała Loda potnijąc z bólu. — Przecież to niesposób, żeby nie wiedziała, jakie cierpienie woliuje.

Tymczasem Franka gderała:

— Paniątka ma ładne ząbki, ale je zaniedbuje. Musi więc trochę pocierpieć, tym bardziej, że w święta na pewno będzie chciała spróbować mazureków.

Nie przerwała borowania, pomimo że po wykrzywionej od bólu twarzy gradem leciały łzy i dopiero wtedy skończyła, kiedy ząb był wyczyszczony kompletnie.

— Sadystka — myślała Loda obcierając łzy i przypudrowując nos. — Miała rację Mela, że sadystka!

— Fe, wstyd — śmiała się Franka. — Sławny na całą Polskę detektyw, a taki mazgaj! No, ale mam nadzieję, że nie gniewasz się na mnie?

— Oczywiście, że nie...

— Chciałabym się z tobą nagadać i posłyszec trochę bliższych szczegółów o Jance — mówiła to głosem obojętnym i zaprzeczającym serdecznym słowem.

Schodząc z fotelu, Loda mimo woli spojrziała na leżącego na kanapie mężczyznę i dopiero w tej chwili go poznała. Był to ów inżynier, który niepokoił matczyne uczucia starej pani Gudrynowiczowej. Milcząc, z zapchanymi watą ustami, leżał spokojnie. Usłyszawszy jednak ostatnie zdanie o Jance, szybko się obrócił i oczy ich się spotkały.

— Co pan robi? — gniewała się Franka, podbiegając ku niemu. — Ma pan skłonność do wylewu krwi. Trzeba mocno ścisnąć szczęki i nie ruszać się. Zaraz zmienię panu okład, tylko odprawdź koleżankę.

Jakaż w tej chwili była inna, niż zwykle. W głosie jej brzmiał niepokój.

(Ciąg dalszy nastąpi)















